

**НАЦРТ РЕВИДИРАНЕ СТРАТЕШКЕ ПЛАТФОРМЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ
МОДРИЧА
2023-2026.**

Новембар, 2022. године

САДРЖАЈ

I УВОД.....	4
ПРИСТУП ИЗРАДИ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА	4
II СТРАТЕШКА ПЛАТФОРМА.....	5
2. Анализа ситуације	5
2.1. Географске карактеристике и кључне историјске чињенице.....	5
2.2. Демографске карактеристике и кретања.....	7
2.2.1. Број становника и природни прираштај.....	7
2.2.2. Структура становништва	8
2.2.3. Просторни распоред становништва и густина насељености.....	9
2.3. Преглед стања и кретања у локалној економији	11
2.3.1. Основни економски показатељи	11
2.3.2. Број и структура предузећа	11
2.3.3. Индустијске зоне	14
2.3.4. Спољнотрговинска размјена	15
2.3.5. Просјечне плате	15
2.3.6. Туризам	16
2.3.7. Пољопривреда и шумарство.....	19
2.4. Преглед стања и кретања на тржишту рада	22
2.5. Преглед стања и кретања у области друштвеног развоја	23
2.5.1. Образовање	23
2.5.2. Култура	28
2.5.3. Спорт.....	29
2.5.4. Здравство	31
2.5.5. Социјална заштита.....	32
2.5.6. Рањиве групе	33
2.5.7. Цивилно друштво	35
2.5.8. Цивилна заштита и безбједност грађана	35
2.6. Стање јавне инфраструктуре и јавних услуга.....	39
2.6.1. Стање саобраћајне инфраструктуре	39
2.6.2. Стање комуналне инфраструктуре	39
2.6.3. Управљање отпадом	41
2.7. Стање животне средине	44
2.7.1. Ваздух.....	44
2.7.2. Водни ресурси	45
2.7.3. Земљиште	46
2.7.4. Шуме.....	47
2.7.5. Биолошка разноликост	47
2.7.6. Зелене површине	48

2.7.7. Мјере за унапређење енергетске ефикасности	48
2.8. Локална самоуправа	50
2.9. Анализа буџета	51
2.10. SWOT АНАЛИЗА И СТРАТЕШКО ФОКУСИРАЊЕ	53
2.11. ВИЗИЈА И СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА	58

I УВОД

Ревидирана Стратегија развоја 2023–2026. године (Стратегија) је кључни стратешко-плански документ општине Модрича, који треба да подстиче будући раст и развој заједнице.

Ревизија Стратегије је израђена у складу са одредбама Закона о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској¹, Уредбе о стратешким документима Републике Српске² и другим стратешким документима. Цјелокупна заједница општине Модрича је партиципирала у процесу израде Стратегије вођена увјерењем да стратешко планирање представља кључни инструмент за проактивно и одговорно управљање локалним развојем.

Стратегија развоја обухвата друштвену и економску сферу, али и аспекте заштите и побољшања животне средине и просторног уређења. Израђена је као оквир за дефинисање заједничких циљева, подстицање локалних снага, али и као одговор на изазове будућег развоја Општине и свеукупног живота у њему. Као таква, Стратегија интегрисаног развоја је у складу са развојним стратегијама и политикама на вишим нивоима власти, али и са другим секторским стратегијама и законским оквиром на државном и ентитетском нивоу. Такође, Стратегија је усклађена са процесом европских интеграција и Глобалним циљевима одрживог развоја (*енг. Sustainable Development Goals - SDG*) дефинисаним у нацрту Оквира за циљеве одрживог развоја (*енг. Agenda 2030*) Босне и Херцеговине.

Ревидирана Стратегија развоја општине Модрича за период 2023-2026. године израђена је од стране радних тијела која је именовао начелник, уз пуно учешће јавног, приватног и невладиног сектора. Подршку тиму дао је Центар за промоцију европских вриједности Еуроплус, Добој.

Код израде Стратегије развоја посебно се водило рачуна о остваривању хоризонталне интерсекторске усклађености, те вертикалне усклађености Стратегије са стратегијама и плановима на другим нивоима. Додатан значај је дат подстицању партнерстава свих битних актера на локалном нивоу, укључивању свих осјетљивих група, могућим иницијативама међуопштинске сарадње, привлачењу инвестиција из дијаспоре, те аспекту енергетске ефикасности.

Предуслов за квалитетну и правовремену имплементацију Стратегије јесте препознавање њеног значаја од стране свеукупне локалне заједнице и виших нивоа власти, али и успостава Стратегијом предвиђених механизма за њено спровођење, извјештавање, допуњавање и свеукупну операционализацију, а што је задатак који општини Модрича, али и свим другим актерима у локалној заједници, предстоји у наредном периоду.

ПРИСТУП ИЗРАДИ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА

Водећи принципи на којима се заснива Стратегија развоја општине Модрича су одрживост и социјална укљученост. Одрживост као принцип интегрише економски и аспект животне средине, док принцип социјалне укључености подразумева једнаке шансе за све и правичност у смислу идентификовања потреба и интереса маргинализованих и социјално искључених група становништва. Надаље, Стратегију развоја карактеришу интеграција (што значи да су економски, друштвени и аспект заштите животне средине посматрани као неодвојиви дијелови једне цјелине) и партиципација (сви заинтересовани актери су ангажовани и допринијели су изради Стратегије).

Полазна тачка за ревизију Стратегије развоја општине Модрича је била анализа постојећих стратешких докумената, како на локалном тако и на нивоу Републике Српске, као и степен њихове

¹Службени гласник Републике Српске, бр. 63/21.

²Службени гласник Републике Српске, бр. 94/21.

реализације, затим анализа свих конкурентних предности, недостатака, као и пријетњи и могућности из непосредног окружења. Приступило се и утврђивању капацитета и степена развијености људских ресурса неопходних за израду и имплементацију стратегије. Комплетна ситуациона анализа је инкорпорирала налазе релевантних квантитативних и квалитативних података из примарних и секундарних извора.

Најважнији сегмент Стратегије представља њен стратешки дио, односно, стратешка платформа, која обухвата социо-економску анализу, са освртом на стање и усклађеност са Просторним планом Републике Српске и просторно-планским актима јединица локалне самоуправе, стратешке фокусе, визију развоја и стратешке циљеве развоја. Како би се омогућила дјелотворна имплементација Стратегије, подразумијева се потпуна усклађеност финансијског оквира Стратегије са општинским буџетом.

II СТРАТЕШКА ПЛАТФОРМА

2. Анализа ситуације

2.1. Географске карактеристике и кључне историјске чињенице

Општина Модрича налази се на сјеверу Републике Српске и Босне и Херцеговине, у центру Посавине. Заузима површину од 363 квадратна километра. Важан је значај и вриједност овог краја као комуникационог раскршћа, пошто се овдје сучељавају и сусрећу два велика европска простора. Ту се, од великог европског путног правца долином ријеке Саве, одваја пут што долином ријеке Босне води до Јадранског мора, односно до подручја Средоземља. Због тога ово шире подручје, коме припада и општина Модрича, има јединствене повољности, какве немају друга подручја Републике Српске и Босне и Херцеговине.

Подручје општине Модрича распрострањено је на три географска подручја захватајући по мањи дио свакога од њих:

- Дио Посавине са дијелом долине ријеке Босне,
- Подручје масива планине Вучијак на лијевој обали ријеке Босне,
- Подручје масива планине Требаве на десној страни ријеке Босне.

Од Бањалуке, политичког, административног, финансијског, универзитетског и културног центра Републике Српске, општина Модрича је удаљена 145 километра, а од главног града БиХ, Сарајева, је удаљена 210 километра. Добро развијене саобраћајне комуникације повезују општину Модрича са Љубљаном, Загребом, хрватским и црногорским приморјем, те Србијом. Општину Модрича повезују двије жељезничке линије: Сарајево-Добој-Модрича-Осијек-Будимпешта и Бања Лука-Добој-Модрича-Винковци-Београд.

Слика 1. Положај општине Модрича,
(извор: ОУ Модрича, 2021. година)

Територија Модриче обухвата укупно 24 мјесне заједнице, 5 градских (Модрича I, Модрича II, Модрича III, Модрича IV, Модрича V), 2 приградске (Добриња, Таревци) и 17 сеоских (Бабешница, Борово Поље, Ботајица, Врањак, Врањак 1, Гаревац, Дуго Поље, Кладари Горњи, Доњи Кладари, Копривна, Копривнска Требава, Крчевљани, Милошевац, Ријечани, Скугрић, Толиса и Чардак). Према подацима Пописа 2013. године, свега 36% становништва је насељава урбане дијелове општине док 64% њих живи у руралним крајевима.

Општина Модрича изразито је богата плодном земљом и малим водотоцима. Рељеф општине састоји се од висије Вучијак (367м) и Требаве (644м), од долине ријеке Босне (106-103м) и посавске равнице (91-90м надморске висине). Припада појасу умјерено континенталне климе са средњом годишњом температуром око 12,5° С и количином падавина од 850 литара по метру квадратном. У току године има око 80 ведрих, 170 облачних и остало промјенљивих дана.

Први писани документ о Модричи из 13. вијека је повеља мађарског краља Беле IV у којој се Модрича помиње као врело : "...fons Modricha, ubi cadit in Voznam", али све указује на то да се радило о мањем воденом току који се улијевао у ријеку Босну.

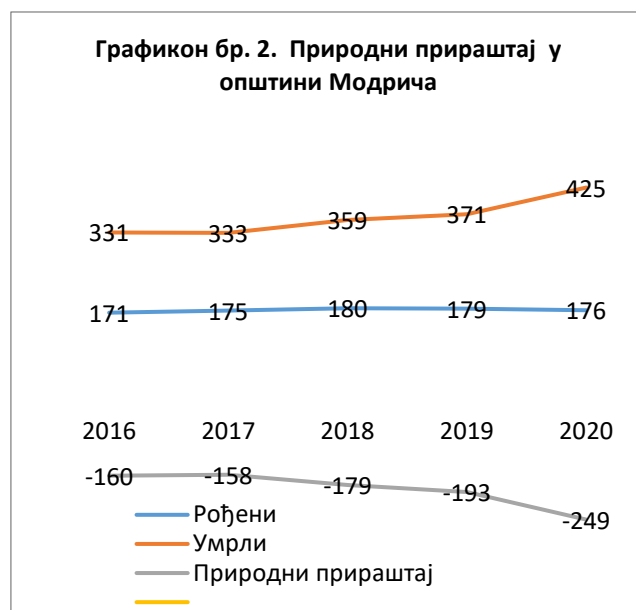
По предањима, Модрича је име добила према ријечици чија је вода била модра, планинска. Претпоставља се да је та ријечица Дуса. Према другим казивањима подручје носи име старе словенске ознаке за плаву боју неба и даљина, што се на хоризонту више назире него виде-модрина / модрича. Постоје археолошки докази о присуству човјека на просторима данашње модричке општине још у палеолиту – старијем каменом добу. О томе свједоче трагови откривени на локацији Градина у селу Дугом Пољу изнад долине Босне.

2.2. Демографске карактеристике и кретања³

2.2.1. Број становника и природни прираштај

Према званичном и објављеном попису Агенције за статистику Босне и Херцеговине из 2013. године на територији општине Модрича живи укупно 25.720 становника, што представља 2,1% од пописаног становништва Републике Српске. Према попису становништва из 1991. године, Општина је имала 35.413 становника, односно 27% више становника. Разлози смањења становника су миграције становништва у ратним и послератним годинама, те расељавање изван граница БиХ.

Према тренутним подацима Републичког завода за статистику Републике Српске,⁴ у 2020. години у општини Модрича живјело је 23.416 становника. Према анализи података, евидентан је стални пад број становника. Разлози смањења становника су расељавање изван граница БиХ, одлазак у веће градове, одлазак из Босне и Херцеговине.

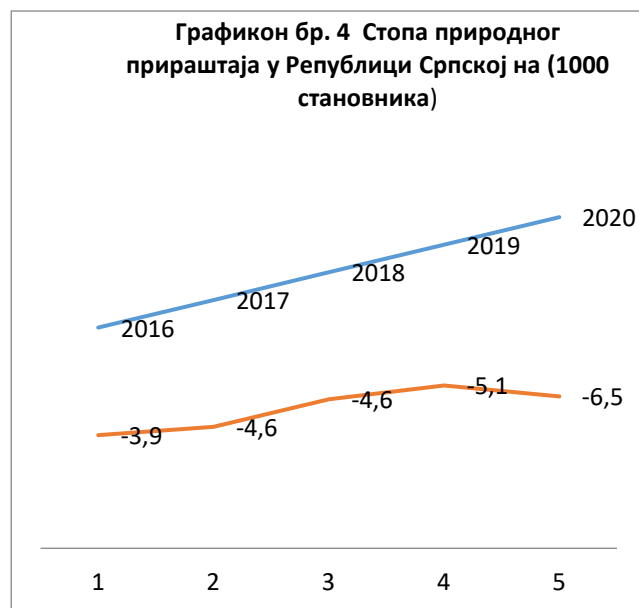
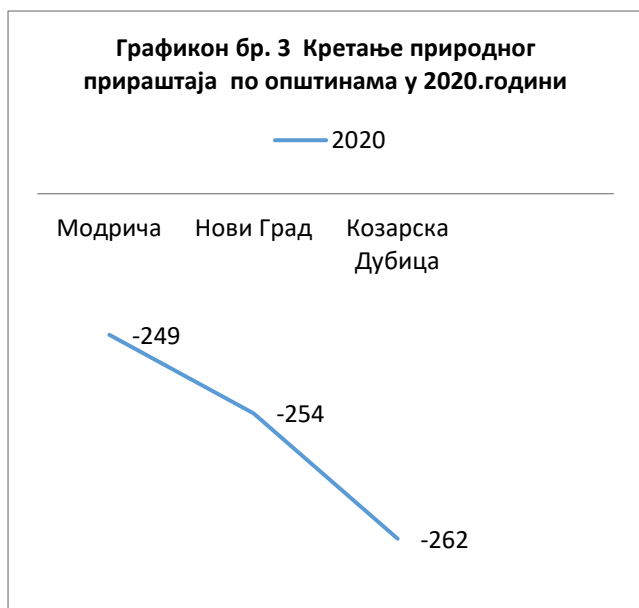

Извор: Општинска управа Модрича, Социоекономска анализа, 2021.

Континуитет пада природног прираштаја указује на све већи број умрлих лица у односу на рођене. Основни разлози негативне популационе политике, односно пада наталитета у општини Модрича, па и на нивоу Републике Српске су посљедица незапослености, политичких криза, а на смањење броја рођених посебно утиче емиграција младог репродуктивног становништва, помјерање границе за ступање у брак и одгађање рађања усљед лоше економске ситуације. У 2020. години је 249 лица више умрло, него рођено у општини Модрича.

³ За анализу укупног броја становника и структуру користе се искључиво подаци које је доставила Општинска управа Модрича (Социоекономска анализа, 2021. година). Како званични резултати још увијек нису признати од стране Народне скупштине Републике Српске, за потребе праћења трендова и усљед недостатка одређених података, а ради упоредивости, користе се статистички подаци Републичког завода за статистику РС и објављеног Статистичког годишњака 2020. године

⁴ Подаци Републичког Завода за статистику Републике Српске, 2021. године.

Извор: Завод за статистику Републике Српске, 2021.

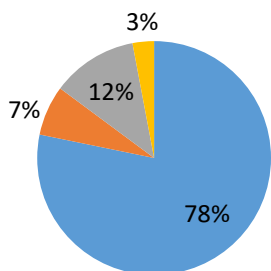
Упоредном анализом установљена је мања стопа природног прираштаја у Модричи, него у општинама Козарска Дубица и Нови Град. Стопа природног прираштаја у Републици Српској је у паду. Наиме, у односу на 2016. годину, анализа указује на - 4518 лица, док у 2020. години је -7421 лица.

2.2.2. Структура становништва

Са становишта старосне структуре, према процјени Републичког завода за статистику Републике Српске у 2020. години, на територији општине Модрича најбројнији су становници између 15-64 године старости, односно чине 66% становништа општине Модрича. Тај број истовремено представља и укупно радно способно становништво. 22% становника припада категорији старих, а 12% чине млади испод 15 година старости. Полна структура у општини Модрича је готово изједначена, односно 51% становника чини женска популација, а 49% мушка популација.

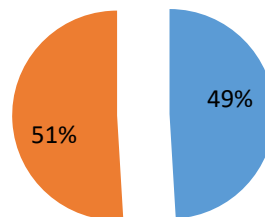
Графикон бр. 5 Структура становништа према етничкој припадности у општини Модрича

■ Срби ■ Хрвати ■ Бошњаци ■ Остали

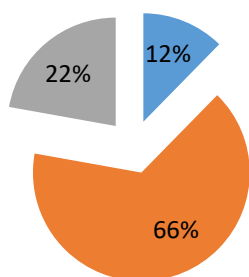
Графикон бр.6 Полна структура у општини Модрича у 2020. години

■ Мушко ■ Женско

Графикон бр. 7 Старосна структура у општини Модрича у 2020.години

■ 0-14 ■ 15-64 ■ 65 и више

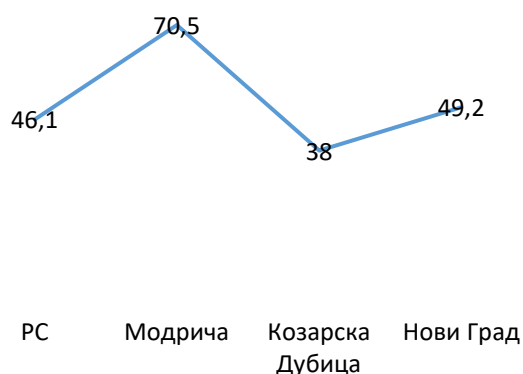
Са становништа етничке структуре, званични резултати пописа 2013. године показују да територију општине Модрича у највећем броју насељавају Срби (79%), затим Бошњаци (12%), Хрвати (7%) и мали проценат осталих нација, свега 3% (Графикон бр.7).

Извор: ОУ, Социоекономска анализа, 2021.године.

2.2.3. Просторни распоред становништва и густина насељености

Територија Модриче обухвата укупно 24 мјесне заједнице, 5 градских (Модрича I, Модрича II, Модрича III, Модрича IV, Модрича V), 2 приградске (Добриња, Таревци) и 17 сеоских (Бабешница, Борово Поље, Ботајица, Врањак, Врањак 1, Гаревац, Дуго Поље, Кладари Горњи, Доњи Кладари, Копривна, Копривнска Требава, Крчевљани, Милошевац, Ријечани, Скугрић, Толиса и Чардак).

Графикон бр. 8 Поређење густине насељености по општинама и на нивоу РС

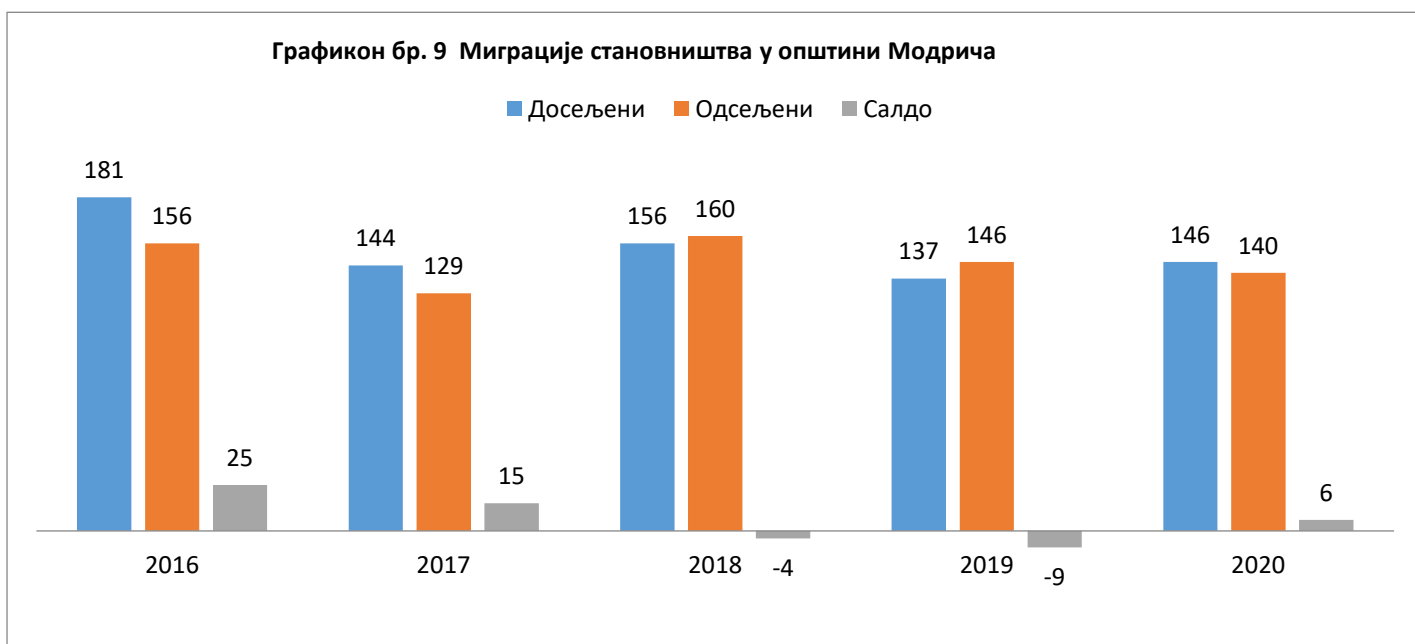
Графикон бр. 8 даје преглед густине насељености у Републици Српској, општинама Козарска Дубица, Нови Град и општини Модрича. Густина насељености на територији општине Модрича је 70,5 по километру квадратном, док је густина насељености на нивоу Републике Српске 46,1 становника по километру квадратном.

Можемо закључити да је општина Модрича, у поређењу са другим општинама и на нивоу Републике Српске, једна од гушће насељених.

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске, 2021.

2.2.4. Миграције становништва

Графикон бр. 9 Миграције становништва у општини Модрича

Извор: ОУ Модрича, Социекономска анализа, 2021.године

Преглед миграционих кретања становништва у општини Модрича указује на промјене и позитиван миграциони салдо за период 2016-2017. година, односно већи број досељених лица у односу на оне који су напустили општину, док у 2018. и 2019. години имамо негативан салдо, у 2020. години имамо незнатан позитиван салдо. Разлози за миграцију су бројни, од образовања и запошљавања до потраге за бољим квалитетом живота. Треба напоменути да се иселавају махом радно способни грађани, што се у коначници огледа и у смањењу способне радне снаге на територији општине. У прилог овим подацима иде и чињеница да већина радно способне популације због отворености тржишта рада Европске уније и лоше економске ситуације одлази у земље чланице ЕУ на привремени рад или за стално. Основни разлог овом малом броју регистрованих особа које су напустиле општину лежи у чињеници да у Босни и Херцеговини не постоји законска обавеза одјаве

пребивалишта, тако да значајан број оних који напуштају Босну и Херцеговину због запослења, студирања или неких других разлога не одјављују своје пребивалиште.

Подаци Завода за статистику Републике Српске из 2020. године, указују да постоји тренд пада броја становника у општини Модрича, као и негативан природни прираштај, што треба бити показатељ мјера и пројеката у општини Модрича. **Мјерама популационе политике и другим мјерама требало би наставити стимулирати демографски раст (негативан природни прираштај последњих година).**

2.3. Преглед стања и кретања у локалној економији

2.3.1. Основни економски показатељи

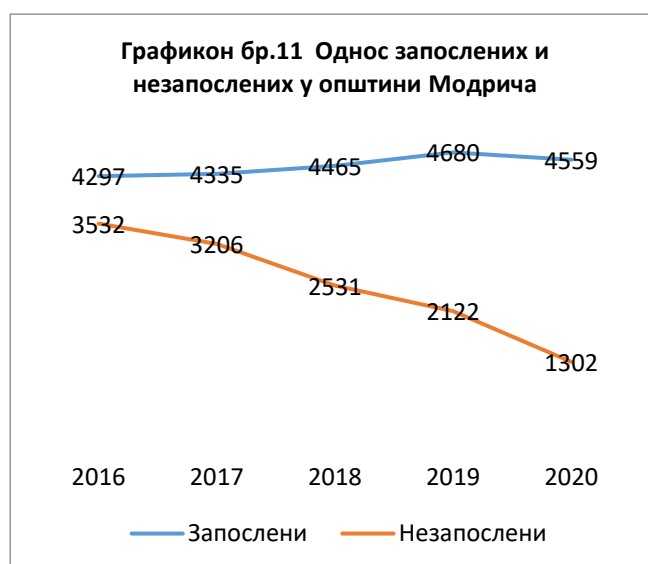
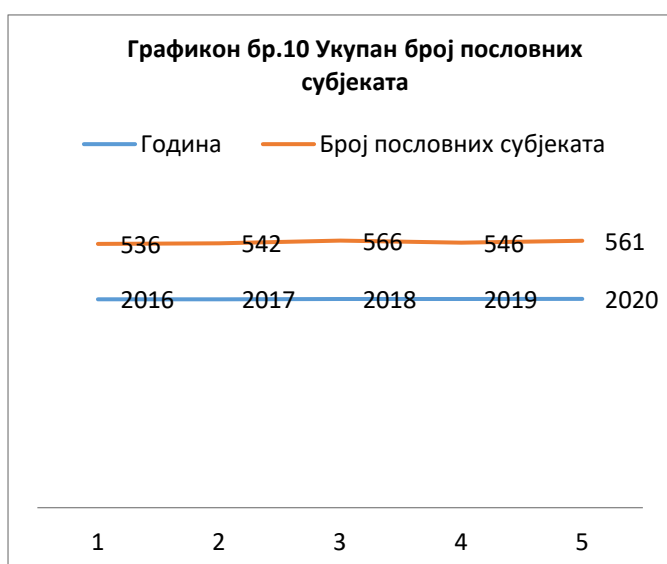
Општина Модрича изразито је богата плодном земљом и малим водотоцима, а са друге стране, Модрича је и град са значајном индустријском традицијом. У Модричи су развијене гране индустрије, као што су обућарска, текстилна, хемијска, дрвна, производња хране, пића и друге.

Сектор текстила, коже и обуће такође има дугу традицију и обучену и конкурентну радну снагу. Обућарска индустрија је значајан носилац запошљавања у општини Модрича. У Модричи постоји неколико предузећа која се баве производњом обуће, а нека од њих већ сарађују са страним компанијама попут „Комо“ а.д. и „Thema“ д.о.о. кроз „lohn“ послове (са компанијама „RELAXSCHOE“ из Италије и „THINK SCHUHWERK“ из Аустрије).

Осим индустрије, општина Модрича се у великој мјери ослања на развој пољопривреде. Скоро двије трећине земљишта (62%) на простору општине Модрича чини пољопривредно обрадиво земљиште, а учешће ораница са повољним бонитетом земљишта добра је претпоставка за развој ратарске производње.

2.3.2. Број и структура предузећа

У општини Модрича забиљежен је тренд сталног повећања броја привредних субјеката (укључујући и предузетнике).

Извор: Општинска управа Модрича, Социоекономска анализа, 2021. године

Графикон бр. 10 показује кретање пословних субјеката у општини Модрича, те тренд раста истих. Број пословних субјеката у општини Модрича у 2020. години износио је 561, што је пораст од 4,4% у односу на 2016. годину. Упоредна анализа, у складу са тим, показује и смањење броја незапослених лица. Број незапослених у 2020. години је за мањи за чак 171% у односу на 2016. годину. Међутим, мора се имати у виду да тај раст није довољан и не омогућава запошљавање теже запошљивих лица, посебно лица старости између 50-55 година.

На подручју општине Модрича према статистичким подацима на крају 2020. године регистровано је укупно 561 правно лице, док је на подручју општине регистровано 398 предузетника. У структури правних лица доминира област трговине на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикла са 30% учешћа у укупном броју правних лица, са 6,2 % саобраћај и складиштење, умјетност забава и рекреација са 8,9%, док 18,3% чине остале услужне дјелатности, итд. У структури предузетника регистрованих на подручју општине, доминира област трговине која чини 36% укупног броја регистрованих предузетника, прерађивачка индустрија са 12%, дјелатности пружање смјештаја, припреме и послуживање хране, хотелијерство и угоститељство са 16%, саобраћај и складиштење са 8,2, док остале услужне дјелатности чине 14 %, итд.

Табела бр 1: Број и структура правних лица

Врста дјелатности	Број регистрованих правних лица				
	2016	2017	2018	2019	2020
Пољопривреда, шумарство и риболов	21	21	21	20	20
Вађење руда и камена	2	2	2	1	1
Перађивачка индустрија	71	71	73	70	72
Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом ...	4	4	4	4	4
Снабдијевање водом; Канализација, управљање отпадом ...	5	5	5	5	5
Грађевинарство	38	38	41	35	35
Трговина на велико и мало, поправка мот.воз.	171	172	177	167	170
Саобраћај и складиштење	37	37	37	35	35
Дјелатност пружања смјештаја, припреме и послуживања храном; Хотелијерство и угоститељство	8	8	10	10	11
Информације и комуникације	5	5	5	4	4
Финансијске дјелатности и дјел.осигурања	0	0	0	-	-
Пословање некретнинама	2	2	2	2	2
Стручне, научне и техничке дјелатности	12	12	13	13	13
Административне и помоћне услужне дјелатности	5	5	5	4	4
Јавна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	5	5	5	5	5
Образовање	6	6	7	7	7
Дјелатност здравствене заштите и социјалног рада	15	15	17	19	20

Умјетност, забава и рекреација	43	44	46	47	50
Остале услужне дјелатности	86	90	96	98	103
Дјелатности домаћинстава као послодаваца....	0	0	0	-	-
Дјелатност екстериторијалних организација и органа	0	0	0	-	-
Укупно	536	542	566	546	561

Извор: Подаци ОУ Модрича.

Структура и класификација предузећа према броју запослених упућује навелику уситњеност пословних субјеката, уз веома скромно учешће већих привредних субјеката, који имају радне и техничке капацитете за организовање значајније производње.

Табела бр.2 Број регистрованих предузетника у општини Модрича

Сектори дјелатности	2016	2017	2018	2019	2020
Пољопривреда, шумарство и риболов	5	2	3	3	2
Вађење руда и камена	-	-	-	-	-
Прерађивачка индустрија	29	30	32	43	48
Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	-	-	-	-	-
Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	1	1	1	1	1
Грађевинарство	8	7	8	8	10
Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала	147	150	144	154	144
Саобраћај и складиштење	35	37	31	30	33
Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране; хотелијерство и угоститељство	63	66	67	61	66
Информације и комуникације	3	-	-	-	3
Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	2	3	3	3	3
Пословање некретнинама	2	2	3	1	1
Стручне, научне и техничке дјелатности	18	19	18	19	19
Административне и помоћне услужне дјелатности	1	1	1	1	2
Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање	-	-	-	-	-
Образовање	4	5	6	6	7
Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	-	-	-	-	-
Умјетност, забава и рекреација	-	1	1	3	3
Остале услужне дјелатности	52	51	56	55	56

Дјелатности домаћинстава као послодаваца; дјелатности домаћинстава која производе различиту робу и обављају различите услуге за сопствену употребу	-	-	-	-	-
Дјелатности екстериторијаних организација и органа	-	-	-	-	-
Укупно	370	375	374	388	398

Извор: Општинска управа Модрича.

Структура запослених по гранама дјелатности указује да услужни сектор преовлађује и запошљава око 30%.

2.3.3. Индустијске зоне

Просторна цјелина која је обухваћена изградом Регулационог плана дефинисана је Одлуком о изради Плана, а односи се на простор између ријеке Босне и жељезничке пруге од ријеке Дусе на западу до насеља Гаревац на истоку. Предузетничка зона се налази на раскршћу магистралних путева М17 (Добој – Модрича -Шамац) и М14.1 (Оџак – Модрича - Градачац), а у контактної зони, сјеверно од поменутог Плана, планирана је изградња трасе аутопута и гасовода.

Обухват Плана са јужне стране је оивичен жељезничком пругом, те су појединим пословним комплексима већ прикључени индустријски колосјеци, а у централном простору зоне егзистира жељезничка станица. Предузетничка зона пружа се сјеверним дијелом урбаног подручја Модрича од насеља Добор, Таревци, централне зоне Модрича све до насеља Гаревац на истоку. Највећи дио земљишта у оквиру обухвата Плана је у приватном власништву. Могућности парцелације су различите. У изграђеним дијеловима предметног обухвата могућности нове парцелације и побољшања постојеће матрице су изразито лоше, док се површине у дијелу неизграђеног земљишта могу адекватно парцелисати за потребе нове изградње и подизања стандарда урбанитета на подручју обухвата Плана. Такође, Планом је обухваћена и површина са јужне стране пруге (к.ч.бр.1328, 1329 и 1330 к.о. Модрича) као и простор за уређење трансфер станице на лијевој обали ријеке Босна. Укупна површина просторног обухвата Плана износи 182,27 ха.

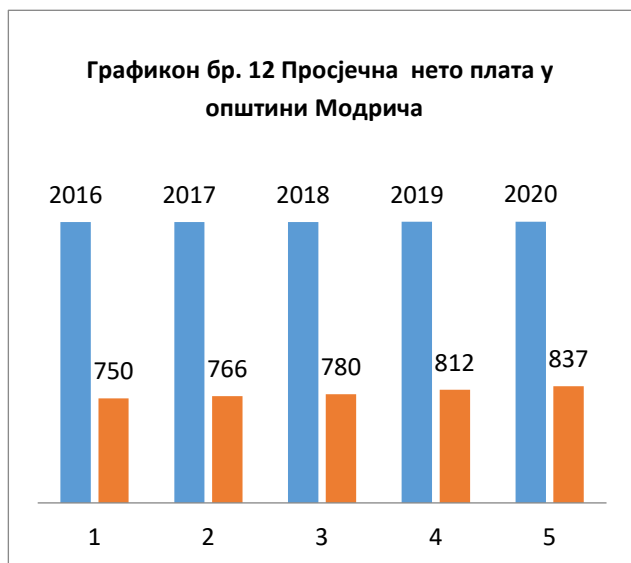
Извор: Општинска управа Модрича, Инвестициони сажетак.

Привредни сектори са највећим потенцијалном за инвестирање су хемијска индустрија, пољопривреда, метална индустрија, индустрија текстила, коже и обуће, производња АЛУ, ПВЦ и дрвених профила.

2.3.4. Спољнотрговинска размјена

У погледу извоза, предузећа у општини Модрича су у 2020. години извезла робе у вриједности од 27.852.000 КМ, што је повећање за око 17% у односу на 2016.годину. Примјетан је тренд раста од 2016.године. Највећи извозници су Пандуревић д.о.о. (5.311. 000 КМ), Дукла д.о.о. (4.622. 000 КМ), Алфа д.о.о. (3.308.000 КМ) и Марквеј д.о.о. (2.094.000 КМ).

2.3.5. Просјечне плате

Од укупног броја становника, 4.680 чине запослени, односно 19%. Просјечна нето плата, у 2020. години у општини Модрича износила 837 КМ, што је на нивоу од 87% просјека у Републици Српској.

У посљедње двије године постоји благи тренд раста просјечне плате у општини Модрича, али је генерално говорећи тренд плате стабилан без превеликих осцилација.

У односу на 2016.годину уочава је раст просјечне нето плате за 11,6 %.

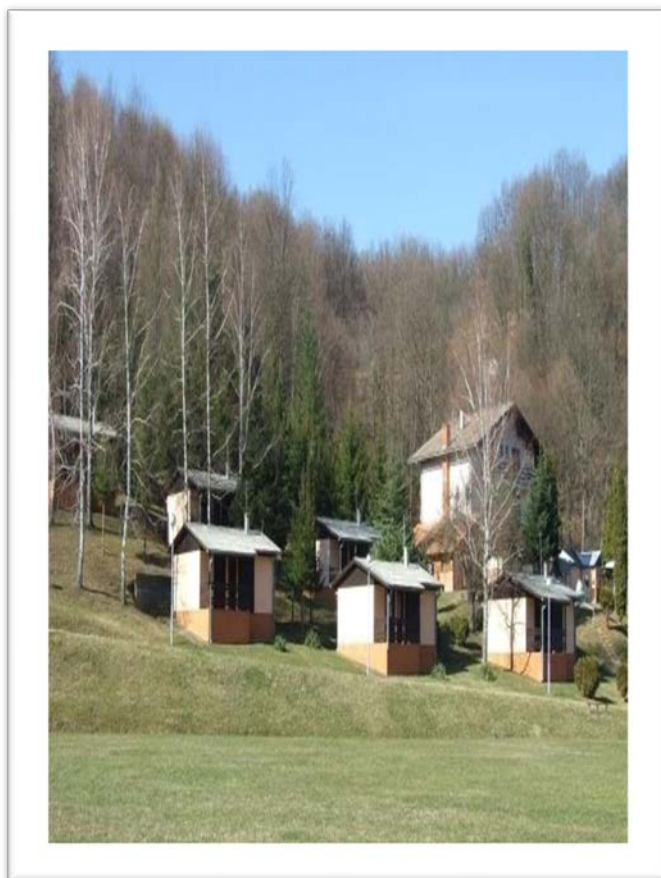
Извор: Општинска управа Модрича, Социоекономска анализа, 2021.године

2.3.6. Туризам

Географски положај општине Модрича чини ово подручје вриједним природним наслеђејем с обзиром да је ријеч о ријетком конгломерату планинских и равничарских цјелина. На подручју општине додирују се обронци балканских Динарида, планина Требава и Вучијак са Панонском низијом – Посавином, при чему се распон надморске висине креће од 90 до 664 метра.

Природне атракције

Један од најперспективних природних ресурса је **Дуга њива - излетиште и ваздушна бања на планини Требава**, која се протеже на надморској висини од 400м до 644м. Богата је бјелогоричним и црногоричним шумама, нетакнутим изворима питке воде, разноврсном флором и фауном са сталним ваздушним струјањима која представљају важан терморегулациони фактор због којег је ваздух увијек чист. Захваљујући богатој вегетацији која га оплемењује, ваздух овдје има дејство природног аеросола. Љети је излетиште погодно за камповање, излете, шетње, бициклизам, сакупљање љековитог биља, лов и риболов, док је у зимском периоду идеално за уживање у сњежним активностима.

*Извор: Општинска управа Модрича
Ријечани, општина Модрича.*

Спортско рекреативни центар "**Ријечани**" представља важан потенцијал за развој туризма. Смјештен је на планини Требава, удаљен само 12км од центра града. Добро је повезан асфалтним путевима са урбаним дјелом општине као и са осталим интересним подручјима планине. Поред асфалтних путева обилује шумским трасама погодним за шетње, бициклизам, трчање, адреналинске спортове као и многобројним природним видиковцима уједно повезујући овим стазама туристичке

ресурсе са три стране планине Требава. Такође овај центар је погодан за одржавање излета, разних тематских кампова, настава у природи за дјецу предшколских, основно школских и средњошколског узраста како са наше тако и са сусједних општина. Наведени фактори чини ову зону идеалну за развој примарног туристичког центра, који чини стратешку основну за умрежавање потенцијала подручја. Такође је важно истакнути и значај **планине Вучијак** која је такође пребогата јаким изворима питке воде, нетакнутим пејзажима, шумама и пропланцима међу којима се истиче локалитет познат под називом „*Липа*“ гдје се налазе црква и спомен обиљежје палим борцима из протеклог рата. Као природна атракција између ова два подручја битно је споменути потенцијал за развој спортова на води (сплаварење, кајак кану, падел борд вожњи) тј. спус коритом ријеке Босне. На планини Вучијак у селу Ботајица се налази излетиште познато под називом „*Ботајичка ријека*“ којег карактеришу природни извори питке воде. Од природних атракција треба **поменути и ловне и риболовне потенцијале**.

На подручју ловне површине у износу од 29.432 хектара, које се протеже како на равничарским тако и на брдским предјелима, најзаступљеније врсте дивљачи су срна, зец, фазан, дивља свиња, дивља патка и, у равничарским ловиштима, препелица. Ловачким ресурсима управља Ловачко удружење "*Мајна*", а за своје потребе на располагању су им 2 ловачке куће те 7 ловачких колиба. Сваког прољећа, обично током априла или маја мјесеца, у Модричи се организује Регионално такмичење у гађању глиненых голубова када се овдје окупе ловци и остали љубитељи ловачких прича и специјалитета са подручја добојске регије.

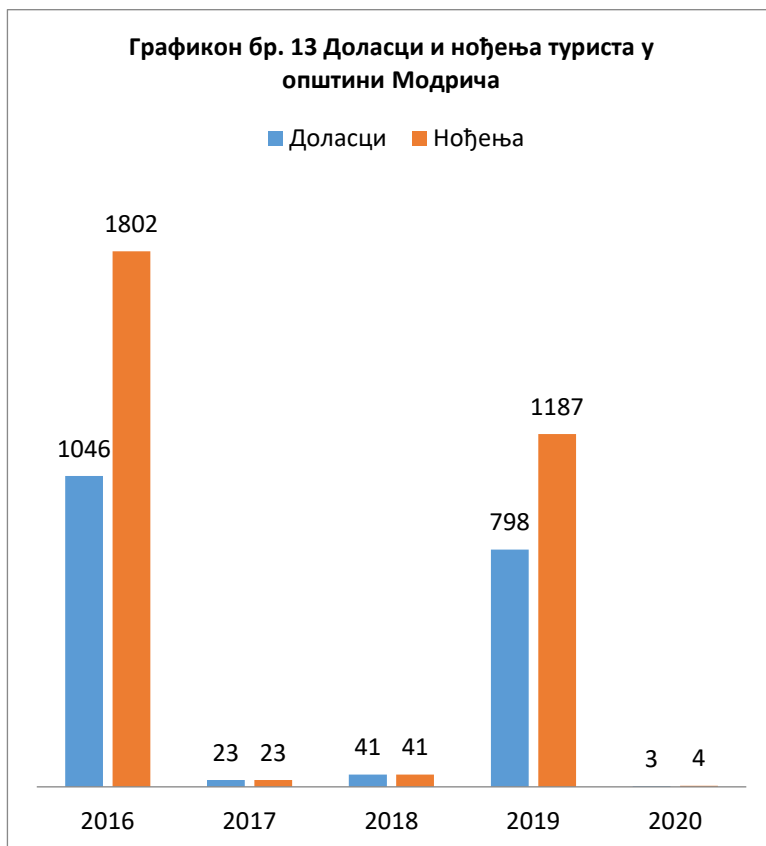
Културно-историјско наслеђе

На планини Требава у селу Бабешница на локалитету Ћелије налазе се трагови најстарије хришћанске цркве. Стари град Добор са својом Добор кулом представља симбол Модриче. Прекретницу у развоју туризма општине Модрича представља и проглашење цркве Светог Лазара и Светих српских новомученика на Дугој Њиви 2007. године у манастир, чиме је ово подручје постало један од религијских центара Републике Српске. На планини Требава, око 20 километара од Модриче, смјештен је манастир Дуга Њива. Поред цркве Лазарице, на мјесту порушеног манастира који датира из XIII вијека и који је задужбина краља Драгутина, 2007. године почела је обнова манастира. Манастир је посвећен Светом пророку Илији и гради се у грузијском стилу што је ријеткост на нашем простору. Градња самог манастира и звоника је при крају, док тек слиједи градња конака и уређење читавог комплекса.

Када се говори о муслиманском наслеђу, у граду постоји историјски објекат из 18. вијека који се у народу назива турбе, који је нарочито посјећен током Рамазана.

Извор: Општинска управа Модрича, Добор Кула.

Извор: Општинска управа Модрича.

Јавна установа Туристичка организација "Модрича" Модрича (<http://www.tomodrica.com/>) је основана од стране Скупштине општине Модрича, а званично је уписана у судски регистар у Основном суду у Добоју дана 8. априла 2008. године. Ова млада установа је основана у циљу давања доприноса свеукупном развоју привреде на подручју општине Модрича путем афирмације туристичке дјелатности чија је једна од главних дјелатности и заштита природних знаменитости на подручју ове локалне заједнице.

Туристички капацитети и доласци туриста

У општини Модрича примјетан је тренд пада броја домаћих и страних гостију у посљедњих пет година (графикон 13). Током 2020. године у Модричи су дошла 3 регистрована туриста и остварена су четири ноћења. Битно је истаћи да 2020. година представља почетак пандемије корона вируса, тако да су резултати анализе очекивани. Од смјештајних капацитета, према евиденцији у 2020. години у општини Модрича, постоји два хотела, два мотела и једно преноћиште. Недоступни су подаци о евиденцији ноћења.

Подаци за 2020. годину нису референтни због пандемије корона вируса, те их стога треба узети са резервом.

Табела бр.3 Туристички капацитети и број ноћења

Година	Домаћи	Страни	Укупно	Домаћи	Страни	Укупно
	Доласци			Ноћења		
2016	469	577	1046	685	1117	1802
2017	23	-	23	23	-	23
2018	41	-	41	41	-	41
2019	264	534	798	357	830	1187
2020	3	-	3	4	-	4

Извор: ОУ Модрича, Социоекономска анализа 2021.

Анализа долазака и ноћења туриста (домаћих и страних) указује на значајан пад у 2017. и 2018. години, те пораст у 2019. години, док у 2020. години, због пандемије корона вируса и епидемиолошких мјера, број регистрованих туриста је незнатан.

2.3.7. Пољопривреда и шумарство

Општина Модрича је традиционално пољопривредни крај са погодном климом, квалитетним пољопривредним земљиштем, дугом традицијом у бављењу сточарством, ратарством, повртарством и воћарством. На подручју општине Модрича регистровано су 567 пољопривредна газдинстава.

Табела бр. 4 Ораничне површине према начину коришћења 2017– 2020. година

Год.	Оранице и баште	Засијане површине					Расадници, цвијеће и украсно биље	Угари и необрађене оранице
		Укупно	Жита	Инд. биље	Поврће	Крмно биље		
2017	15709	12785	10020	42	1108	1615	0	2924
2018	15709	13403	10370	68	1109	1856	0	2279
2019	15709	13191	9965	76	1121	2000	0	2518
2020	15709	13215	9890	84	1210	2000	0	2494

Извор: Општинска управа Модрича.

Од укупних пољопривредних површина од 21.322 хектар, под ораницама је 72,50%, воћњацима 10,25%, ливадама 5,62%, а под пашњацима 11,63% пољопривредних површина. У производној

структури на ораницама у 2020. години превладавају жита са 75%, поврће 9%, крмно биље 15% и индустријско биље са 1% површине.

Табела бр. 5 Производња и принос ратарских култура у општини Модрича 2017-2020. година

Година	Пшеница		Кукуруз		Јечам		Кромпир	
	производња, тона	принос по ха, тона	производња, тона	принос по ха, тона	производња, тона	принос по ха, тона	производња, тона	принос по ха, тона
2017	7.680	4,8	35.325	4.5	2.255	4.1	1.989	3.9
2018	7.920	4.9	55.420	6.8	2.597	5.3	2.016	4.2
2019	7.038	4.6	59.625	7.5	2.142	5.1	2202.75	4.45
2020	7.050	5.0	64.370	8.2	2.600	5.03	2915	5,3

Извор: Општинска управа Модрича, Социо-економска анализа, 2021. године

У ратарској производњи највише су заступљена жита (кукуруз, пшеница, јечам) и крмно биље, а најмањи проценат заузима индустријско биље (дуван, соја). У Модричи је у 2020. години произведено 7.050 тона пшенице, 64.370 тона кукуруза, 2.600 тона јечма и 2.915 тона кромпира. Највећи дио произведених зрна кукуруза и јечма заврши на газдинству за властиту употребу за исхрану стоке, док произведено зрно пшенице и дио кукуруза откупе откупљивачи МПИ "Модрича" Модрича и "Ђурић" д.о.о. Модрича.

Табела бр. 6 Производња и принос воћа у општини Модрича 2015-2019. година

Година	Јабукe		Крушке		Шљиве		Вишње	
	укупна производња, тона	принос по стаблу, kg	укупна производња, тона	принос по стаблу, kg	укупна производња, тона	принос по стаблу, kg	укупна производња, тона	принос по стаблу, kg
2015	543	15,6	93	5,7	1175	8,8	50	8,0
2016	588	16,8	308	11,0	2217	16,6	62	10,0
2017	277	14,0	128	10,0	704	5,0	74	12,0
2018	356	18,6	192	15,0	2344	18,0	93	15,0
2019	437	22,1	218	17,0	1042	7,4	56	9,0

Извор: Подаци Завода за статистику РС, 2021. године

Када је ријеч о воћу, током 2019. године највише је произведено шљива (1.042 тона), али уз пад приноса од скоро 2 пута у односу на претходну, 2018. годину. Од осталог воћа у Модричи се у значајнијој мјери још биљежи и принос јабука (437 тоне), крушака (218 тона) и вишања (56 тона). Постојећа хладњача капацитета 600 тона, са могућношћу проширења и доградње за још 300 тона, смјештена је у предузећу „Крушик“ д.о.о. Предузеће „Крушик“ узгаја крушке, јабуке и шљиве на површини од 20 ха и производи 11 врста воћних ракија и ликера у оквиру бренда „Монограм“.

Поред "Крушика" д.о.о. који има властите засаде на подручју општине Модрича налазе се још двије хладњаче у посједу ПЗ "Еко плод" и ОПЗ "Таревци" трокоморна капацитета 200 тона.

Поред хладњача, ови привредни субјекти располажу и погонима за сушење шљива и то капацитета 8т/24 сата.

ПЗ "Еко плод" Модрича и ОПЗ "Таревци" имају линију за прераду воћа и поврћа. ПЗ "Еко плод" је у 2021. години прерадила око 76 тона воћа и поврћа (пекмези, мармеладе, салата од краставаца, паприке, цвекле и кисели купус) под називом "Јабучик".

Укупна површина под шумама на територији општине Модрича износи 10.787 ха, од чега је 7.908 ха у приватном власништву. Просјечну дрвну масу у м³ чине 22.463 лишичара, док је 732 м³ четинара.

Током 2006. године, општина Модрича је субвенционисала камате на кредите за набавку калитетно приплодних јуница. Од 200 купљених јуница, произвођачи су у свом стаду одгајали приплодни подмладак тако их данас има око 1.000 музних грла. Распоређени су у 20 фарми и то 10 фарми које броје 20 и више музних грла и 10 које имају 5-20 музних грла.

Развоју и стабилности мљекарског сектора допринијели су и откупљивачи односно уређен откуп. Присутни откупљивачи на нашем подручју су "Млијеко продукт" д.о.о. Козарска Дубица, "Инмер" д.о.о. Градачац и "Миг 99" д.о.о. Градачац.

Општина субвенционоше приплодни подмладак музних грла, што је још једна мјера која доприноси стабилности овог сектора. Поред мљекарског сектора значајна је и производња товних грла што је још једна мјера која доприноси стабилности овог сектора. Наиме, око 50 произвођача утову 450 грла јунади/годишње односно 270 тона. Неуређено тржиште је препрека за развој овог сектора за који постоји велики интерес. Подстицајне мјере доприносе да су се издвојиле и производње квалитетно приплодних оваца, коза и крмача. На подручју општине постоје двије фарме коза, које имају преко 100 коза и 4 фарме оваца које имају стадо преко 100 оваца. Поред наведеног постоје двије фарме бројелера капацитета око 170.000 бројелера у турнусу.

Велики потенцијал у општини Модрича постоји у развоју пољопривреде, нарочито ратарства, повртарства и воћарства, како би се додатно искористили постојећи прерађивачки капацитети.

Због традиције индустријске производње постоје потенцијали за даљи развој индустријских сектора у општини Модрича. У **области металске индустрије** постоје могућности за улагање у капацитете за производњу дијелова за аутоиндустрију, кућанских апарата и разних врста металних дијелова, као и за сарадњу са домаћим произвођачима који би вршили производњу за иностране партнере. У металском сектору већ послују значајна предузећа која могу бити партнери за друге производне фирме из овог сектора. Код **индустрије текстила, коже и обуће** постоје могућности за успостављање партнерских односа између инвеститора и предузећа, гдје би домаћа предузећа вршила производњу, а инвеститори улагали у развој и пласман производа на инострана тржишта. Поред тога, постоји шанса за *brownfield* инвестиције у постојеће објекте и покретање текстилне производње за познате свјетске брендове.

Општина Модрича има Регулациони план који се односи на **индустријске или пословне зоне** које би могла да понуди потенцијалним инвеститорима. Постојеће локације које се нуде инвеститорима су у приватном власништву, па би требало радити на формализовању јавно-приватног партнерства и додатно оснажити капацитете Општине за привлачење страних директних инвестиција.

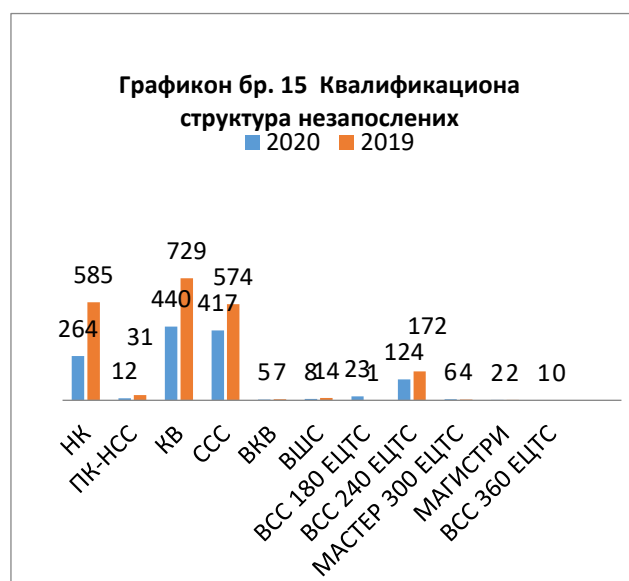
Туристички капацитети су недовољно искоришћени, а простор за унапређење туристичких потенцијала свакако постоји, имајући у виду да је тренутно просјечно задржавање домаћих и страних гостију у Модричи тек незнатно више од једног дана по госту.

Постоји потенцијал за развој ловног туризма, бициклистичког туризма, али је потребно дигитализовати и повећати капацитете Туристичке организације, те приближити туристима природна богатства и друге туристичке потенцијале општине Модрича.

Велики потенцијал у општини Модрича постоји у **развоју пољопривреде**, нарочито ратарства и јагодичастог и бобичастог воћа, као и воћа намијењеног производњи алкохолних пића. Постојеће капацитете дестилерије „Крушик“ треба додатно искористити у будућем периоду.

2.4. Преглед стања и кретања на тржишту рада

Иако је нагласак на развоју кључних производних дјелатности, у Модричи је највећи број запослених у предузетничким радњама (трговинске, угоститељске, занатске, занатско-трговинске), тако да Општина улаже напоре да и овим привредним субјектима пружи бројне административне олакшице у свакодневном пословању.

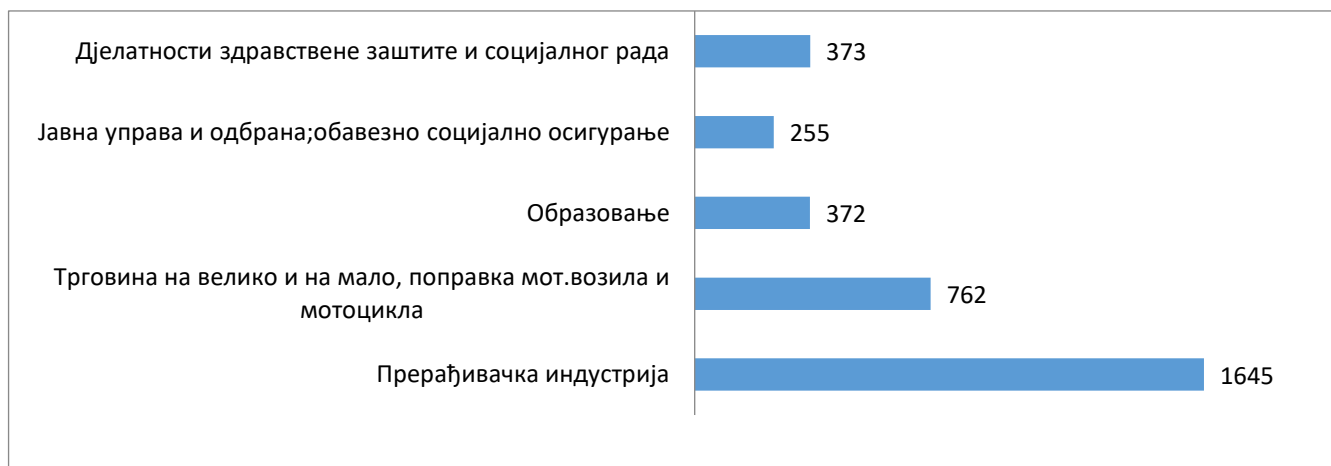
Извор: Општинска управа Модрича, Социоекономска анализа, 2021. године

Када је ријеч о старосној структури незапослених на подручју општине Модрича (Графикон бр. 14), највећи број чине млади и старија лица пред пензијом. Примјетан је тренд пораста регистрованих незапослених у ове двије групе. Млади изразито тешко налазе запослење због ниске привредне активности и недовољног броја радних мјеста, док старије особе у раздобљу 50 – 60 година имају потешкоћа у налажењу посла због незаинтересованости послодаваца за оваквом врстом радне снаге. Потребно је развијати програме који нарочито третирају ове двије рањиве групе регистрованих незапослених лица, кроз активне мјере социјалне политике, како би се отклониле негативне посљедице велике незапослености ових група. У структури незапослених преовлађују лица старости између 50-55 година са 12%, у 2020. години, а у погледу стручне спреме КВ радници.

Упркос повећању броја привредних субјеката, локална економија не може осигурати довољан број радних мјеста за постојећу понуду радне снаге и младе који улазе на тржиште рада. Стога је потребно осигурати пројекте који ће допринијети запошљавању ове категорије и које ће имати одрживи карактер.

Прегледом стања уочава се да је број незапослених у протеклих 5 година има тенденцију пада, тако да је укупан број регистрованих активних тражилаца посла на подручју општине у 2020. години износио 1.302 незапослена лица, што је за 117 % мање у односу на 2016. годину.

Графикон бр. 16 Сектори са највише запослених у општини Модрича у 2020.години

Извор: Општинска управа Модрича, социоекономска анализа 2021. године

Уколико посматрамо секторе у којима је највећи број запослених, уочава се да предњачи прерађивачка индустрија са 35% у односу на укупан број запослених, затим трговина на велико и на мало; поправка возила и мотоцикла са 16%, те образовање са и дјелатности здравствене заштите и социјалног рада са 7,9%, итд.

Поређења ради, највећи број регистрованих правних лица и предузетника је у трговини на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикла, потом прерађивачкој индустрији, док анализа указује да је највише запослених у прерађивачкој индустрији а потом у трговини на велико и мало.

Евидентно је да послодавци "избјегавају" да запошљавају лица средње животне доби. Генерално посматрано закључујемо да велики проценат незапослених отпада на групе које теже долазе до запослења а то су углавном лица која имају преко 50 година старости. Свакако је потребно радити на мјерама социјалне политике те пројектима којима ће подстаћи запошљавање ове категорије становништа. Највећи број незапослених су лица са нижим квалификацијама школске спреме (НКВ, КВ и ССС), што значи да не постоје активни производни капацитети који би могли запослити овај кадар.

Структура тржишта рада у Модричи је повољнија у односу на претходни период. Број запослених расте, док је број незапослених у сталном паду посљедњих неколико година. Старосна и квалификациона структура незапослених је неповољна, узимајући у обзир да је доминирају категорије које су тешко запошљиве, попут особа са нижом стручном спремом и особа које имају преко 50 година старости. Такође, велики број незапослених је у категорији млађе старосне доби што показује да општина има потешкоће у анимирању привреде и привредних субјеката који би запослили млаћи кадар. Од посебне је важности да се у будућем периоду изнађу капацитети за запошљавање, као и да се усклади образовни програм са потребама привреде.

2.5. Преглед стања и кретања у области друштвеног развоја

2.5.1. образовање

На подручју општине Модрича постоје следеће образовне институције: јавна предшколска установа,

двје градске централне основне школе, у које је укључено петнаест подручних одјељења и Средњошколски центар у коме се образују ученици за занимања трећег и четвртог степена. На подручју општине Модрича нема високообразовних установа.

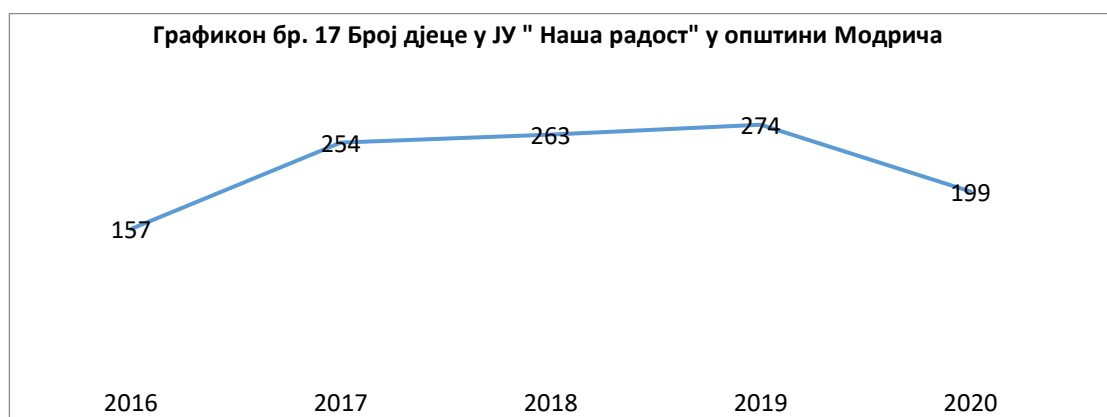
Предшколско образовање

Јавна предшколска установа „Наша Радост“ Модрича је једина установа предшколског образовања и васпитања на подручју општине Модрича.

Запошљава укупно 22 васпитача⁵, одговарајућих квалификација.

Чине је двије организационе јединице. Први објект је саграђен 1986. године и располаже са 1061 м², затвореног простора за смјештај и боравак дјеце узраста од 6 мјесеци до 6 година, са површином отвореног простора је 6091 м²; пространом трпезаријом, салом за физичко васпитање и отвореним атријем, 5 васпитних соба и простором за јаслице, који представља издвојену целину.

Услед потреба за проширивањем капацитета, сала за физичко васпитање је преуређена у импровизовану радну собу за продужени боравак. Објект је реновиран. Други објект је изграђен 2017. године и има површину отвореног простора је 862 м² и 850 м² затвореног простора.

Извор: Општинска управа Модрича, ЈУ "Наша радост."

Иако је предвиђени капацитет Установе према законским нормативима 122 дјеце узраста од 6 мјесеци до 6 година, графикон бр. 17 показује да потребе за пријем дјецеу општини Модрича далеко премашују тренутне капацитете и могућности ове Установе, те ЈПУ „Наша Радост“ из године у годину врши пријем и смештај дјеце преко законских ограничења. У посматраном периоду, анализа указује на повећање броја дјеце која похађају предшколску установу “Наша радост”. У односу на 2016. годину гдје је укупно уписано 157 дјеце, у 2020. години дошло је до повећања броја дјеце за чак 26%.

Основно школско образовање

Основна школа „Свети Сава“ почела је са радом 1950. године под називом ОШ „25. мај“. Садашњи назив школа је добила 1993. године. Школу тренутно похађа 880⁶ ученика (653 ученика у централној школи и 227 ученика распоређена у 8 подручних одјељења). Централна школа се налази у Модричи, а настава се изводи и у деветоразредним одјељењима и то у Дугом Пољу, Копривни и Врањаку, као и петоразредним подручним одјељењима у Ботајици, Таревцима, Бријестову, Ријечанима Горњим, Копривнској Требави. Број ученика у овој школи, који путује дуже од 4км је 153 ученика. Осим редовне, организује се и допунска настава за ученике који не савладају градиво, а за надарене и

⁵Податак из 2020. године, достављен од стране Општинске управе Модрича.

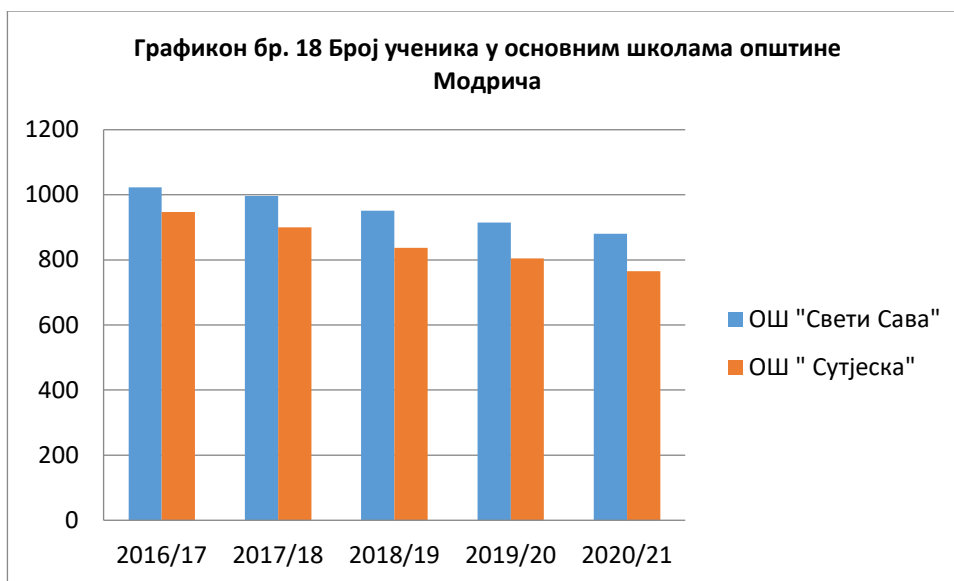
⁶Извор: Податак из 2020. године, достављен од стране ОУ Модрича.

талентоване ученике организује се додатна настава и ваннаставне активности (секције). Ученици школе постижу завидне резултате на регионалним и републичким такмичењима, а у саставу школе дјелују Савјет ученика и Подмладак организације Црвеног крста. Школа располаже с укупним расположивим школским простором од 6.937 м², с тим да је учионички простор 3.957 м². Посједује властиту библиотеку и запошљава укупно 81 чланова наставног особља. Имплементација пројекта **Доситеј**: у општини Модрича је омогућила опремање е-учионица. Обје основне централне школе опремљене су лаптоп рачунарима за ђаке и наставнике, уведени су сервери, мрежна и комуникациона опрема, односно омогућено је увођење нових информационалних технологија у образовни наставни програм – еУчење по моделу 1:1 који циљ има промовисање интерактивног учења помоћу информационо-комуникационих технологија.

Основна школа „Сутјеска“ обновљена је уз помоћ донације америчке организације УСАИД и поново је почела са радом 2002. године. Школу тренутно похађа 783 ученика⁷. У сеоским школама 271 дјецe, а у градским 512 дјецe, од тога 9 дјецe са посебним потребама. Овој школи припадају два деветоразредне подручна одјељења (у Скугрићу и Милошевцу) и 6 петоразредних подручних одјељења у Крчевљанима, Толиси, Потпољу-Мишићима и Кладарима. 2015. године је отворено и подручно одјељење у насељу Модрича 5, која омогућава школовање од првог до петог разреда. Постоји и подручно одјељење у Чардаку која је опремљена, али нема ученика да је похађају. Настава у централној школи се одвија у двије смјене, а у подручним школама само у првој смјени. Укупан број ученика у овој школи, који путују дужине од 4 км је 164, те је за исте организован превоз. Од ученичких организација у школи дјелује Савјет ученика и Подмладак организације Црвеног крста. У ове организације укључено је око 100 ученика. Школа је позната по учествовању њених ученика на такмичењима. Током година, ученици ОШ „Сутјеска“ остварили су одличне резултате на такмичењима из српског језика, математике, енглеског језика, информационалних технологија и других предмета, као и изванредне резултате на спортским такмичењима. Школа је, такође позната и по одличним тимовима одбојке и рукомета, као и гимнастичарима који су освојили медаље на неколико регионалних такмичења и такмичења на државном нивоу. Школа располаже са 3566,38 м² учионичког простора, с тим да је 5841 м² укупна површина затвореног школског простора. Библиотека посједује 8.250 наслова књижевне грађе.

И поред недавног реновирања зграде, школа и даље има инфраструктурних проблема. У односу на предходни период, значајан је пад броја ученика.

⁷Извор: Податак из 2020. године, достављен од стране Општинске управе Модрича.

Извор: Општинска управа Модрича, Социоекономска анализа, 2021. године

Упоредни преглед броја ученика у двије основне школе у Модричи, показује тренд смањења ученика. Наиме, у О.Ш. Сутјеска број ученика у 2020. години, у односу на 2016. годину смањено се за 23%. С друге стране, у О.Ш. Свети Сава, у посматраном периоду дошло је смањења за 16%. Такође, примјетно је смањење броја уписане дјеце у основне школе за 13%.

Узрок наведеним трендовима су пад природног прираштаја, унутрашње миграције, исељавање у друге државе и сл.

Средњошколско образовање

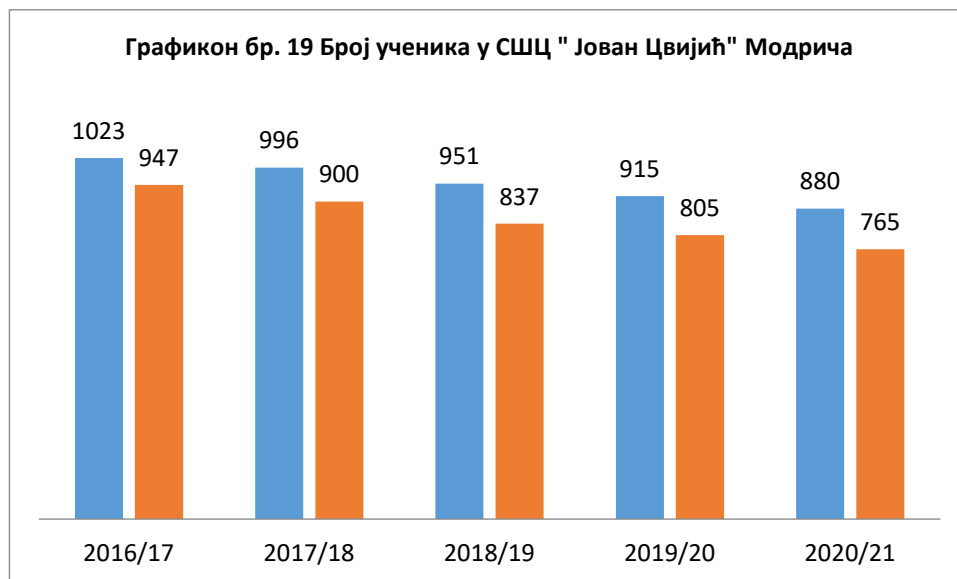
Средњошколски Центар „Јован Цвијић“ Модрича наставља традицију модричких средњих школа и то почев од 1946. године када је почела са радом Школа ученика у привреди и 1962. године од када у Модричи постоји гимназија. Овај средњошколски центар тренутно похађа 642⁸. Средњошколски центар је једина образовно-васпитна установа средњег образовања на подручју општине Модрича у којој су заступљене сљедеће струке - подручја рада:

- Гимназија (општи смјер, рачунарско-информатички и друштвено-језички смјер)
- Економија, право и трговина (економски техничар, пословно – информатички техничар);
- Електротехника (техничар рачунарства и програмирања, техничар електроенергетике, аутоелектричар, техничар информационих технологија, Електричар - електроинсталатер);
- Пољопривреда и прерада хране (пољопривредни техничар, Агропроизвођач);
- Текстилно и кожарство (Кожарски техничар);
- Машинство и обрада метала (техничар мехатронике, техничар цнц технологија, аутомеханичари и бравари).

У склопу СШЦ 2009. године је формиран Омладински парламент по узору на функционисање Скупштине општине Модрича. Циљ реализације пројекта је подизање свијести дјеце средњошколског узраста о функционисању општинске администрације, демократским процесима и

⁸Извор: Податак из 2020. године, достављен од стране Општинске управе Модрича.

правима и одговорностима појединаца у функционисању друштва, како би се млади лакше укључили у друштвене токове. Омладински парламент има своје изабране одборнике и формиране комисије. На сједницама парламента се одлучује о финансирању предложених пројеката за које се издвајају средства из буџета Општине. О финансирању малих пројеката вриједности 500,00 – 1.000,00 КМ одлуку доносе формиране комисије Парламента, а о великим пројектима од 1.000,00 – 5.000,00 КМ се јавно гласа током сједница. До сада је захваљујући великом ангажовању парламентарца и њихових ментора, а уз подршку руководства СШЦ „Јован Цвијић“ и општине Модрича успјешно завршено 48 пројеката укупне вриједности око 98.000,00 КМ. Школа располаже школским простором од 4.954 м² од чега је 2.413 м² затвореног простора (учионице, кабинети, радионице), а настава се одвија у двије смјене. Школска библиотека има 18.200 наслова књижевне грађе и 270 примјерака некњижевне грађе.

Извор: Подаци СШЦ " Јован Цвијић" Модрича

Упоредни приказ показује тренд смањења броја ученика у средњим школама. У 2020/21. години, у односу на 2016. годину, пад броја ученика је 12%, док је у односу на 2011. годину смањење броја ученика за чак 31%. Презентовани подаци указују да на смањења броја ученика што је узроковано различитим факторима: пад природног прираштаја, унутрашње миграције, иселјавање у друге државе, школовање у другим сусједним општинама и сл. Стога је потребно истраживање тржишта и прилагођавање потребама послодаваца за том радном снагом, увођење нових дефицитарних занимања, подстицаји за таква занимања и сл.

Инклузивно образовање

Основна школа „Сутјеска“ такође спроводи програм инклузивне наставе, а у оквиру централне школе постоји специјално одјељење са 9 ученика који наставу похађају у склопу комбинованог одјељења. Према евиденцији из 2020. године у оквиру ЈУ ОШ „Сутјеска“, школу похађа укупно **30** дјеце са посебним потребама. Дјеца са посебним потребама у редовним школама похађају наставу. Дјеца се једино могу укључити у друштвене токове кроз дружење, игру и испољавање креативности и стваралаштва, повезивањем са новоизграђеним Дневним центром за дјецу са посебним потребама.

На основу прикупљених података са терена, у општини Модрича је у евидентирано укупно **53** дјеце са посебним потребама које похађају основно образовање. У ЈУ "Наша радост" евидентирано је двоје дјеце са посебним потребама. Када је ријеч о инклузивној настави, **основна школа „Свети Сава“** у склопу редовне наставе спроводи инклузивни програм за дјецу са посебним потребама, којих према евиденцији општинске управе Модрича из 2020. године има укупно **23**.

Објекат **предшколског образовања** (прва организациона јединица) је саграђен 1986. године и располаже са 1061 м², затвореног простора за смјештај и боравак дјеце узраста од 6 мјесеци до 6 година, са површином отвореног простора је 6091 м². Што се тиче стања у **основном образовању**, обје основне школе на територији општине Модрича карактерише пад броја ученика, генерално лоша инфраструктурна и техничка опремљеност, непостојање кабинета или недовољно опремљеност истих, поготово у подручним одјељењима, непостојање ученичке кантине. За ученике који до школе путују више од 4 км обезбјеђен је провоз. **Средњошколско образовање** у оквиру СШЦ се такође суочава са бројним проблемима као што су: недостатак спортских реквизита; неадекватна опремљеност кабинета хемије; неусклађени уџбеници са наставним планом и програмом; неедукованост наставника у раду са дјецом са посебним потребама; неопходност увођења редовних систематских прегледа. **Инклузивна настава** се редовно спроводи како у оквиру основног, тако и у средњошколском образовању. Анализом стања образовног система у Општини утврђен је недостатак стручних кадрова за рад са дјецом са посебним потребама, као и континуираних програма едукације наставника и учитеља у обје основне школе. Дјеца са посебним потребама у редовним школама похађају наставу, а проблем боравка дјеце након завршетка наставе, ријешен је повезивањем са новоизграђеним Дневним центром за дјецу са посебним потребама.

2.5.2. Култура

У центру града, смјештен је **Српски културни центар (СКЦ)**, основан 1992. године као ЈП.У његовом саставу је и **библиотека „Вук Караџић“** са одјељењима за дјецу и одрасле са око 32.000 наслова као и **кино сала**.

У оквиру Културног центра налази се **Плава сала** капацитета 250 особа, намијењена за организовање конференција и сценских перформанси, позоришних представа, као и мање просторије капацитета до 50 особа у којима се одржавају књижевне вечери, јавне трибине, радионице, семинари и разне промоције. Сам хол и ходници пружају могућности излагања слика и осталих умјетничких предмета попут ручних радова, икона, предмета нађених приликом археолошких ископавања и др. Уређена **Љетна бина** СКЦ пружа могућности за одржавањем различитих културних манифестација на отвореном простору. У оквиру ове институције културе смештен је и једини **медиј** на територији општине - Радио Републике Српске - Студио Модрича, који пружа могућност информисања цијеле заједнице.

Културни живот у Модричи свакако обогаћују девет културно-умјетничких друштава: КУД „Актив 4“, КУД „Завичај“, КУД „Зоран Томушиловић Дуго Поље-Ботајица“, „КУД Врањак“, КУД „Милошевац“, КУД „Модрича“, КУД „Требава“, КУД „Савка Мачак“ и КУД „Шевко Авдић“, који броје укупно 561 чланова млађег узраста⁹.

СКЦ у сарадњи са осталим организацијама и удружењима организује бројне културне догађаје и манифестације. Посљедњих година садржајем и масовношћу су се издвојиле манифестације: Видовданска недеља – културна манифестација поводом Дана општине; Маскенбал – који се традиционално обиљежава на крају сваке школске године, гдје узму учешће сви ученици основних

⁹Извор: Податак из 2016. године, достављен од стране Општинске управе Модрича.

школа и обданишта; Модрички мозаик – представља културно стваралаштво кроз сабор фолклорних друштава и додјелу књижевних награда; Дјечија Нова година – која се организује сваког децембра од 2006. године. То је манифестација која окупи велики број дјеце и родитеља поводом новогодишњих празника. Уз богат забавни програм, малишанима се урчују новогодишњи пакетићи.

СКЦ има одличну сарадњу са свим локалним актерима те се врло често просторије Српског Културног центра уступају без надокнаде културним удружењима, школама, локалној самоуправи као и другим институцијама на локалном нивоу, организацијама цивилног друштва, за потребе организација разних догађаја, те финансијска средства која би се сливала у буџет Центра из ових извора су у недостатку. Ова установа културе има своју буџетску ставку, али фиксни трошкови премашују наведени износ, те умногоме утичу на квалитет културног садржаја у општини Модрича.

Иако се СКЦ простире на око 1700 м², сам објекат је у доста лошем стању и неопходно је реновирање. За потребе одржавања годишњих манифестација и фестивала овој установи није на располагању адекватна техничка опрема, те се иста (озвучење, разглас...) у већини случајева изнајмљује. Велики проблем је недостатак финансијских средстава што се одражава на обогаћивање културних садржаја. Како радио Републике Српске Студио Модрича нема националну фреквенцију, постоји неискориштеност медијског простора за промовисање питања од јавног интереса. Простор који заузима Библиотека обухвата 100м², који је подијељен на два одјела (одјељења за дјецу и одрасле). Простор за смјештај публикација је недовољан за оба одјељења; читаонички простор није физички одвојен, већ се одвија на Одјељењу за дјецу, те постојећи простор на том одјељењу, не дозвољава окупљање дјеце у већем броју, што је основни предуслов за организовање активности тог одјељења.

Поред својих редовних послова и задатака, библиотека у току године планира да спроведе низ активности на популаризацији књиге, читања и дружења у својим просторијама, а све у циљу повећања броја корисника и дјеловања библиотеке као културне установе на ширем подручју локалне заједнице. Неке од активности су: обиљежавање важних књижевних датума, јавне трибине, изложбе, обиљежавање „мјесеца књиге“, посјета Сајму књига, Књижевне вечери, рад са дјецом, промовисање читања и слично.

2.5.3. Спорт

Општина Модрича је била и данас је позната као „Град спорта“. То је здрава средина у којој постоје 33 спортске организације и удружења. У склопу **Културно спортског центра (КСЦ)** се налазе: тениски терени, отворени спортски терени и спортска дворана са капацитетом од око 3.000 гледалаца у којој се одржавају бројна и разноврсна такмичења. Заједно са Градским стадионом и стадионом Фудбалског клуба „Модрича Максима“ капацитета 6.000 гледалаца (1.300 мјеста за сједење) и базеном, који у свом саставу има и помоћне терене, представљају репрезентативне спортске објекте који омогућавају завидне спортске манифестације.

Фудбал и одбојка су свакако најтрофејнији спортови општине. На подручју општине је највише регистрованих фудбалских клубова, али у мањој мјери су заступљени и остали спортови (стони-тенис, кајак, борилачки спортови: карате, кик бокс, џиу-џицу и др.). Такође је значајно напоменути да **Градски стадион** представља један од најмодернијих стадиона у окружењу који задовољава услове играња евопских утакмица.

На територији наше општине најбројнији су фудбалски клубови. Тренутно је поред Општинског фудбалног савеза регистровано и 17 фудбалских клубова и једна фудбалска академија. Сви клубови

су организоваи према прописима Фудбалског савеза Босне и Херцеговине и Републике Српске. Од 2003. до 2010. године Фудбалски клуб " Модрича Максима" је био члан Премијер лиге Босне и Херцеговине, а у сезони 2007/2008 године освојио је првенство Босне и Херцеговине и помогао се шампионске титуле. Клуб је 2004. године освојио Куп БиХ, а 2007. године Куп Републике Српске.

Модрича је увијек била град одбојке и управо је одбојка спорт по коме је Модрича препознатљива широм како ове тако и бивше државе. Давне 1979. године мушки одбојкашки клуб Модрича Оптима био је првак бивше Југославије. Садашњи клуб " Модрича Новопром" се такмичи у премијер лиги Босне и Херцеговине.

Кошаркашки клуб " Модрича" је спротска организација основана ради обављања спортских активности чланова у области кошаркашког спорта. Основан је далеке 1972. године. У 2022. години, клуб ће прославити 50 година успјешног постојања. Модрича је позната и по борилачким клубовима. Тренутно је регистровано 4 борилашка клуба и то два карате клуба, један кик бокс клуб и један клуб џиу џиу. Такмичари ових клубова остварују запажене резултате на домаћим и иностраним такмичењима. На подручју општине дјелују и стонотениски клуб "Модрича спин" и тениски клуб " Новак".

Удружење грађана " Атлетско рекреативни клуб" Модрича основан је 2018. године и од тада ради на промоцији спорта као здравог начина живота и промоцији Модриче. Чланови удружења рекреативно учествују на спортским догађајима који су под окриљем Међународне организације уличних трка (IAFF).

Спорски клуб " МД КЛИНЦИ" основан је 2010. године како би најмлађим Модричанима (дјеци од 4-14 година) омогућио прије свега здраво, занимљиво и кроз (усмјерену) игру физички и интелектуално богато одрастање. Клуб велику пажњу посвећује популаризацији школског спорта са циљем квалитетно проведеног слободног времена и стварања здравих животних навика.

Спортско риболовно друштво " Оптима" је основано давне 27.02.1949. године. Друштво броји око 300 чланова. Чланови друштва учествују на многобројним домаћим и међународним такмичењима. Чланови друштва сваке године организују многобројне акције које се за циљ имају промоцију града и очување животне средине.

У оквиру ЈУ КСЦ се сваке године одвијају сљедеће спортске и културне манифестације: Светосавски турнир у малом фудбалу, утакмице мушког и женског одбојкашког клуба, као и њихових млађих селекција, Видовдански турнир у стоном тенису, утакмице (такмичење) СТК „Модрича-Спин“, Завршни турнир у малом фудбалу – СШЦ „Јован Цвијић“, Завршни турнир у кошарци – СШЦ „Јован Цвијић“, Турнир у малом фудбалу – поводом Дана полиције Републике Српске, семинар кошаркашких тренера – КК „Модрича“; Светосавска академија, смотра КУД-ова, Дјечија нова година као и концерти различитих умјетника. Спортски центар у оквиру којег се налазе фудбалски стадион и спортска дворана обогаћен је изградњом објекта затвореног базена. У оквиру објекта налази се базен површине 25x15,5 м², прилагођен лицима са инвалидитетом, спа центар и угоститељски објекат. Изградњом базена на подручју општине формиран је и пливачки клуб.

Централне основне школе посједују фирскултурне сале. Фискултурне сале у модричким основним школама поред основне функције коју имају за одржавање физичког васпитања користе се за потребе спорта у граду и у њима се одржава школа одбојке, кошарке и тренинзи клубова борилачких вјештина.

Табела бр 7: Приказ буџета " Културно спортског центра" за период 2016-2020.године

Годишњи буџет установе				
2016	2017	2018	2019	2020
-	124.108,00	141.000,00	152.000,00	122.366,00

Извор: ОУ, Буџет, Социоекономска анализа 2021.године

Руководство Општине Модрича, континуирано буџетом планира и издваја средства за "Културно спортски центар. Из буџета општине, издвојено је 54.000 КМ у 2020. години.

Како СШЦ „Јован Цвијић“ нема у оквиру своје установе сопствену дворану за одржавање часова физичког васпитања, користи просторије КСЦ-а, те је број термина знатно ограничен за одржавање других дешавања спортских активности и одржавања такмичења. Анализом стања на терену уочени су сљедећи проблеми: неадекватна спортска сала незадовољава међународне стандарде – без одвојеног излаза за играче и гледаоце; без адекватних свлачионица; тушева; сале за новинаре. Једна од препорука за будући период јесте адаптација спортске дворане, која се може ријешити дијелом кроз доградњу и увезивање са градским базенима.

2.5.4. Здравство

Дом здравља Модрича функционише као јавна здравствена установа која је одговорна за организовање **примарне здравствене заштите** за подручје општина Модрича и Вукодавље. Садашња структура услуга обухвата прегледе, дијагностику, лијечење, промоцију и превенцију. Услуге се пружају у здравственим објектима и кућним условима. Основу чине примарне здравствене заштите које се пружају путем тимова породичне медицине, затим услуге консултативно специјалистичких служби, лабораторијске, рентген и ултразвучне дијагностике, стоматолошке услуге, хигијенско-епидемиолошке услуге, услуге из области ургентне медицине, менталног здравља и физикалне рехабилитације. Дом здравља Модрича има три централна објекта у градском подручју у којем су смјештене све медицинске и друге пратеће службе установе и мрежу теренских амбуланти породичне медицине. Тренутно има 5 амбуланти на терену које су распоређене у насељеним мјестима: Дуго Поље, Копривна, Милошевац, Скугрић и Врањак, али од избијања пандемије корона вируса амбуланта не раде. Дом здравља Модрича у свом саставу има сљедеће организационе цјелине: Служба породичне медицине; Служба за специјалистичке консултације из педијатрије и гинекологије; Служба стоматологије (општа, превентивна и дјечија стоматологија); Хигијенско-епидемиолошка служба; Служба хитне медицинске помоћи; Служба лабораторијске дијагностике; Служба ултразвучне и рентген дијагностике; Центар за ментално здравље; Центар за физикалну рехабилитацију у заједници и Служба заједничких послова. Дом здравља тренутно има 119 радника, од тога: 86 медицинских и 33 немедицинских радника.

Центар за ментално здравље. У Дому здравља Модрича као његова организациона јединица ради и функционише Центар за ментално здравље чији је основни циљ превенција, лијечење, евалуација и мониторинг стања менталног здравља на подручју општина Модрича и Вукодавље. У Центру се мултидисциплинарно и тимским радом обавља најсавременија терапија као и највећи дио терапијских услуга из психотерапије и социотерапије, укључујући радно-окупациону групну терапију, интервенције мобилног тима и др. Поред наведеног, у Центру се ради: превенција менталних обољења младих изазваних стресом, превенција од хроничних менталних болести (депресија, шизофренија) и сл. Током 2015. године континуирано је рађена едукација школске популације кроз предавања која су организована у основним и средњим школама која су прилагођена том узрасту.

У склопу Центра за ментално здравље се налазе: картотека (10,25 м²); просторија за радну терапију и интервенције (19,05 м²); чајна кухиња (13,6 м²); ординација психијатра (19,44 м²); ординација психолога (14,4 м²); чекаоница (29,7 м²); ходник (6,1 м²) и тоалет (2,76 м²). Центар за ментално здравља ради од 07-15 часова. Укупно је запослено 5 лица и то: психијатар – начелник службе, дипломирани психолог и 3 медицинска техничара.

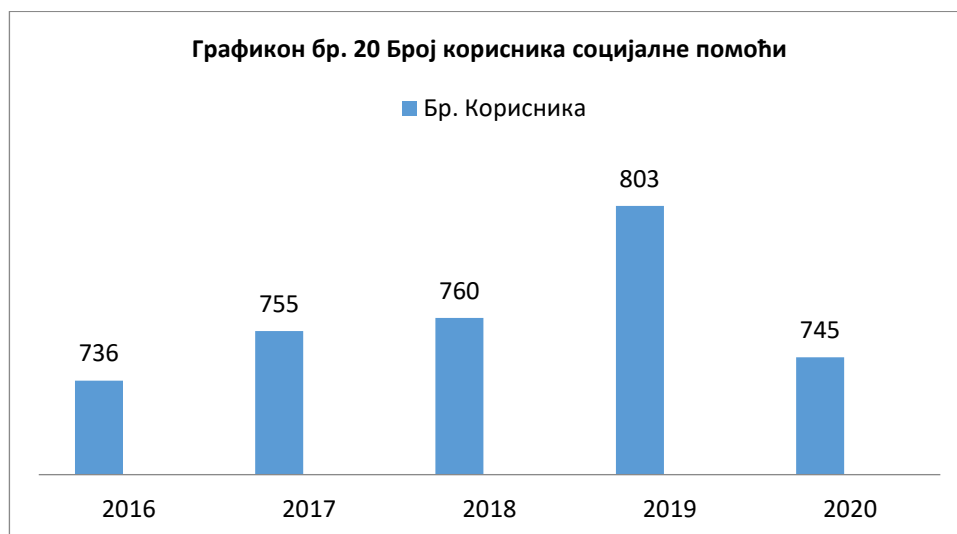
Анализа здравствене заштите на територији општине Модрича мапирала је сљедеће проблеме: Непостојање редовних систематских прегледа за дјецу пред полазак у средњу школу; Недостатак одређеног профила стручног особља (логопед, дефектолог и други специјалисти); Недовољно превентивних програма за очување здравља и здраву исхрану дјеце и омладине; Мала информисаност о услугама из области здравствене заштите.

2.5.5. Социјална заштита

Центар за социјални рад Модрича (ЦСР) као јавна установа, основана је од стране СО Модрича 1980. године у циљу провођења социјалне заштите и социјалног рада, те послове из оквира своје надлежности обавља у складу са јавним овлашћењима, на основу Закона о социјалној заштити. У Центру је запослено 12 радника, рад је организован на принципима тимског рада и територијалног дјеловања по мјесним заједницама.

Значајно је истаћи да су се износи права на новчану помоћ и додаток на помоћ и његу другог лица значајно увећали ступањем Закона о социјалној заштити на снагу, 2012. године. Уз релативно непромијењен број корисника сталне новчане помоћи, додаток за туђу његу и помоћ је увећан у односу на 2011. годину за 108 корисника.

ЦСР остварује изузетну сарадњу и умреженост са основним и средњим школама, мјесним заједницама, Полицијском станицом Модрича, Окружним тужилаштвом Добој, као и Основним судом у Модричи, затим Домом здравља, Црвеним крстом, удружењима грађана, те привредним субјектима и заинтересованим појединцима на локалу.

Извор: Центар за социјални рад општине Модрича.

Уколико посматрамо број корисника социјалне помоћи запажамо да се број креће без значајнијих осцилација. Благи пораст уочава се у 2019. години. У приказаном графикону, показује се кретање броја корисника социјалне помоћи. Нема прецизних података за износе исплате за дјечији додатак, накнаде умјесто плате родитељу који је у радном односу, накнаде плате родитељу који није у радном односу, те услуге социјалног рада и другог стручног рада.

Међутим, значајне су разлике у периоду од 2011-2015. гдје је број корисника свих врста помоћи путем Центра за социјални рад био знатно већи. Упоредном анализом, установљено да је у односу на 2016. годину, број корисника у 2020. години повећан за 1,2%.

Табела бр. 8 Износ исплаћене помоћи у општини Модрича, путем Центра за социјални рад (мјесечно %)

Врста помоћи	2016	2017	2018	2019	2020
Стална новчана помоћ	13.102	13.543	13.421	12.993	13.088
Новчана накнада за помоћи његу друге особе	45.372	48.467	52.103	55.919	63.465
Друга материјална помоћ	401	463	532	684	466
Смјештај у друге породице	4.080	4.580	5.091	4.467	5.324
Једнократне новчане помоћи	500	500	500	500	500
Здравствено осигурање	901	944	1.086	1.042	1.013
Смјештај у установе социјалне помоћи	6.500	6.810	7.296	8.744	8.043
Кућна њега и помоћ у кући	0	200	950	500	500

Извор: Центар за социјални рад, Социоекономска анализа 2021. године

Анализом података у погледу исплаћене новчане помоћи, установљено је да се највећи дио новца издваја за новчану накнаду за помоћ и његу друге особе што је у 2020. години износило 63.465 КМ. Уочава се благи раст ове врсте помоћи у посматраном периоду од 2016-2020. година. Потом, највише се издваја за сталну новчану помоћ у износу од 13.088 КМ.

2.5.6. Рањиве групе

За потребе унапређења положаја **рањивих група**, анализа стања у општини Модрича је потврдила да су до сад успостављени значајни капацитети у заједници, али и даље треба радити на унапређивању истих.

Бригу о старима, који чине око 10% укупне популације општине Модрича, поред ЦСР води и Удружење пензионера, које за својих 2.400 чланова омогућава следеће врсте помоћи: посмртнине, болничко лијечење, посјета породицама умрлих и болесних пензионера, дијализа, хемотерапија и

зрачење, једнократне помоћи и посебне помоћи.Реализацијом пројекта „Успостава центара за особе треће животне доби у Федерацији БиХ и Републике Српске“ 2015. године у општини Модрича отворен је Центар за здраво старење, чији је основни циљ побољшање квалитета живота особа треће животне доби, те унапређење њихове социјалне укључености у заједници.Центар, којим управља Удружење пензионера,отворен сваким радним даном од 9-15 часова, намијењен је особама треће животне доби, реализује низ садржаја у оквиру различитих секција (информатичка, музичка и кулинарска секција), затим израда ручних радова, курс енглеског језика, преко услуга физикалне терапије, предавања од стране љекара на тему најзаступљенијих болести до различитих видова окупљања и дружења. Општина је за потребе Центра обезбиједила адекватан простор и ангажовани су волонтери који су прошли стручну обуку за рад у оваквим центрима. Финансирање рада Удружења и Центра за здраво старење, објезбеђено је из буџета Општине (40.000,00 КМ) и чланарина (3 КМ на годишњем нивоу).

Поред права која особе са инвалидитетом (ОСИ) остварују посредством ЦСР¹⁰ (евидентирано 155 ОСИ у бази ЦСР), на подручју општине Модрича успостављен је и рад **Дневног центра за дјецу са посебним потребама „Сунце Обервалиса“ (ДЦ)** које тренутно користи 51 корисника. ДЦ је почео са радом у октобру 2015. године уз помоћ донаторских средстава и подршку локалне заједнице. У новоизграђеном објекту лицима са посебним потребама су се пружиле многе могућности које до сада нису имали, а то се првенствено односи на рад са стручним лицима, дневно збрињавање, креативне радионице, радно-окупационе активности и све те активности су им понаособ прилагођене. За вођење активности ДЦ задужен је Центар за социјални рад.

Брига о породицама у социјалним ризицима повјерена је и Удружењу грађана „Будућност“, које већ 20 година активно ради на промоцији и заштити људских права, са посебним акцентом на женска и дјечија људска права. Ово удружење посједује лиценцу - сертификат (ИСО 9001:2008) за пружање специјализованих услуга подршке (правне и психосоцијалне помоћи, здравствене заштите) маргинализованим и осјетљивим групама; УГ „Будућност“ располаже значајним смјештајним капацитетима и људским ресурсима, а главни услужни процеси организације су: **Сигурна кућа** (збрињавање и специјализоване услуге за жене и дјецу који су преживјели насиље); **Савјетовалиште** (за жене, дјецу и друге маргинализоване групе кроз пружање бесплатних савјетодавних услуга, залагачке активности и подизање јавне свијести о међународним стандардима у области људских права и спрјечавању дискриминације); **Мушки центар** (рад са починиоцима насиља и превентивни рад); **Дневни центар за дјецу** (превентивни рад и подршка дјецы из породица са вишеструким проблемима). Највећи дио средстава се обезбјеђује из донаторских извора. За потребе заштите жртава насиља у породици, потписан је и Протокол о сарадњи између сљедећих надлежних актера: Полицијска станица у Модричи, ЦСР, ДЗ, Центар за ментално здравље Модрича, Основни суд у Модричи, ОШ „Свети Сава“, ОШ „Сутјеска“ и СШЦ „Јован Цвијић“, УГ „Будућност“ и Општина Модрича.

Највећи проблем са којима се суочавају млади на подручју општине Модрича јесте недостатак радног искуства, што им отежава запошљавање. Потребно је омогућити младима да одраде приправнички стаж, стекну практично знање и потребно искуство. Тренутно, према евиденцији Завода за запошљавање - Биро Модрича, од укупно 1.302 незапослених, 400 незапослених лица су млади људи, узраста од 16 до 30 година, односно чине 24% од укупног броја незапослених. Стратешки оквир за подстицање омладинског активизма чини Омладинска политика (2017-2022.године), постојање Омладинске банке; као и годишње издвајање средстава из буџета за реализацију Омладинске политике.

Како би се превазишао изузетно тежак социјални положај грађана, општина Модрича подржава рад

¹⁰Према евиденцији Центра за социјални рад Модрича број малолетних лица са посебним потребама износи 114, а укупан број лица са посебним потребама на подручју општине, укључујући и пунољетна лица од којих се нека још увијек школују (до 24 год.) је 155.

и других релевантних актера у заједници, прије свега општинске организације **Црвеног крста**, као хуманитарне организације, тако и програме удружења грађана које дјелују на пољу социјалне инклузије појединих рањивих група (старих, дјеце, ОСИ, бораца, страдалника рата и њихових породица, избјеглих, интерно расељених лица и њихових породица). И поред тога, улога удружења грађана у области социјалне заштите, а посебно пружања ванинституционалних услуга у заједници је недовољно искориштена исведена на свега неколико удружења.

2.5.7. Цивилно друштво

На подручју општине постоји укупно 75 невладиних организација¹¹. О спортским је било ријечи у претходном тексту, а осталих **44 организације грађанског друштва** су из области културе, умјетности и књижевности; млади (12); права бораца (4); права избјеглих, расељених лица (1); маргинализоване групе (1), gender удружења (1); права повратника (4); предузетништво, привреда, пољопривреда (3); здравствена заштита (2), пензионери (1); хуманитарни рад (2); права маргинализованих група (2); заштита животне средине (1) очување традиције (2) побољшање положаја дјеце (1) и остали (5) као што су пчелари, ловци, рониоци, планинари, медији.

Услуге **социјалне заштите** у заједници још увијек нису успостављене на одржив начин (у институционалном и финансијском смислу), те је неопходно предузети додатне мјере како би се омогућило да успостављени капацитети изађу у сусрет исказаним потребама грађана за подршком. **Евидентна је и потреба за изградњом геријатријског смјештаја.**

Ревизија донијетих стратешких докумената из области социјалне заштите и унапређења сарадње локалне самоуправе и удружења грађана, организација на локалу је неопходна, као и успостављање одрживог механизма за континуирано истраживање потреба НВО сектора и анализа потреба **осјетљивих група** од стране ЛС, као и запошљавање стручног кадра који би се свакодневно и на систематизован начин бавио унапређењем положаја осјетљивих група на локалном нивоу. Такође, у наредном периоду би требало ставити акценат на **унапређење запошљавања особа са посебним потребама**, као и младих. Један од водећих проблема младих при запошљавању свакако је недостатак практичног образовања након завршеног школовања.

2.5.8. Цивилна заштита и безбједност грађана

Анализом стања је потврђено да су успостављени капацитети у области цивилне заштите грађана у случајевима поплава, пожара и клизишта. Мапирани актери на локалу, уврштени у јединицу цивилне заштите грађана општине Модрича су:

Територијална ватрогасно-спасилачка јединица Модрича (ТВСЈ) – налази се у централној градској зони и запошљава укупно 16 радника. ТВСЈ Модрича остварује стално дежурство са 4 смјене по систему рада 12-24-12-48. Двије смјене су попуњене са по 4 ватрогасца-спасиоца, а остале двије смјене броје по 3 ватрогасца-спасиоца. Број извршилаца је у складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, међутим, у љетњем периоду, кад је повећан ризик избијања пожара на отвореном простору, пожељно би било привремено ангажовати још 2 ватрогасца-спасиоца, како би јединица успјешније дјеловала. Ватрогасци посједују униформу за дежурство, радна одијела, опасаче, чизме, шљемове и заштитна интервентна одијела за гашење пожара. ТВСЈ посједује једно заштитно одијело за пролазак кроз ватру. ТВСЈ је опремљена са 5 навалних ватрогасних возила и то: IVECO EURO CARGO 160 E 28 - капацитета 5500 литара воде и 500

¹¹Извор: Општинска управа Модрича.

литара пјенила, IVECO EUROCARGO ML 150 E28 W – капацитета 5000 литара воде и 300 литара пјенила, TAM 190 - капацитета 6.000 литара воде и 400 литара пјенила, MERCEDES LF 608 D - капацитета 1000 литара воде и DODGE RG 13 - капацитета 2000 литара воде. Осим навалних возила, ТБСЈ располаже са довољним бројем ватрогасне опреме (преносни ватрогасни апарати, љестве, ватрогасне цијеви, усисне и потисне, млазнице, спојнице, раздјелнице, сабирнице, међумјешалице, средства везе), као и са другом опремом и материјалним средствима значајним за цивилну заштиту: теренским возилом LADA NIVA (са резервоаром за воду капацитета 200 литара), возилом VOLKSWAGEN CADDY за превоз опреме, 2 преносне моторне пумпе HONDA за црпљење воде, капацитета 800 л/мин, 1 пумпом високог притиска (250 бара), 1 комплетом ручног хидрауличног развалног алата, 1 комплетом моторног хидрауличног развалног алата, 1 високотлачним компресором за пуњење боца изолационих апарата, 2 преносне акумулаторске лампе, 50 напртњача, 9 метланица, 1 моторном тестером VILLAGER, 3 сјекире, 11 лопата, 3 ашова, 3 крампа. Као средства цивилне заштите, 6 напртњача распоређено је код предсједника савјета у угроженим мјесним заједницама. Од средстава покретне војне имовине ТБСЈ је додијељена 1 покретна механичка сирена за давање знакова узбуне. ТБСЈ опслужује и подручје општине Вукосавље.

ТБСЈ Модрича не располаже техником и опремом за спасавање са већих висина. Планом опремања, у наредном периоду, предвиђена је и набавка мобилне спиралне спунице, за евакуацију лица угрожених пожаром из објекта преко пет спратова висине. ТБСЈ Модрича је обезбиједила потребну радио везу која се састоји од 7 радио станица. Ватрогасци су повезани радио везом са возилима и дежурним ватрогасцем у ватрогасном дому. Са једним посебним каналом остварена је веза са Привредном ватрогасно-спасилачком јединицом Рафинерије уља Модрича

Код већих пожара у акцију гашења ТБСЈ затражи помоћ од **Предузетне ватрогасне јединице Рафинерије уља Модрича**. У случају већих шумских пожара и поплава врши се мобилизација јединица цивилне заштите.

У плану је формирање **добровољног ватрогасног друштва (ДВД)** као вишенамјенске јединице цивилне заштите чији ће приоритетни задатак бити подршка ТБСЈ Модрича при гашењу пожара на отвореном простору.

Специјализована екипа цивилне заштите за спасавање на води и под водом - основана у оквиру **Ронилачког клуба „Видра“ из Модриче**. Клуб врши обучавање чланова у роњењу, доприноси заштити животне средине, као и заштити вода и водних ресурса. У оквиру ове специјализоване екипе је организован и **стручни тим за заштиту људских живота и материјалних добара ванредним ситуацијама** који учествује у тражењу утопљеника, подводно деминирање и тражење минско-експлозивних средстава под водом. **У случају ванредних ситуација** због опасности од поплаве Ронилачки клуб „Видра“ је носилац задатака заштите и спасавања на води и под водом. У клубу дјелује тренутно 14 активних ронилаца. Према стандардима Свјетске ронилачке федерације (СМАС) почетни курс за стицање категорије Р1 („ронилац са једном звијездом“) има 11 чланова. Категорију Р2 (“ронилац са двије звијезде“) има 2 члана, а категорију Р3 (“ронилац са три звијезде“) има 1 члан. Од наведених ронилаца 4 члана су положили и испит за спасиоца на отвореним водама. У ванредним ситуацијама користе опрему и средства која су Клубу додијељена од локалне заједнице.

Општинска организација Црвеног крста Модрича у оквиру задатака заштите и спасавања грађана у ванредним ситуацијама учествују у евакуацији угрожених грађана и збрињавању евакуисаних лица. У свом саставу имају Организовану Вишенамјенску теренску екипу (ВТЕ) која броји 12 чланова, а по потреби могу ангажовати волонтере.

Приликом ванредне ситуације на подручју општине Модрича **дјелују јавна, зависна и друга предузећа у складу са властитим плановима за ванредне ситуације. ЈЗУ Дом здравља Модрича**

врши све активности прве медицинске помоћи унесрећенима, хигијенско-епидемиолошку превентиву и заштиту грађана као и медицинско збрињавање обољелих лица. ЗП „Електро Добој“, РЈ Модрича врши планско искључивање електро-мреже и правовремене поправке на истој. АД „Комуналац“ се ангажује у акцијама санације терена захваћеног дјеловањем елементарне непогоде и друге несреће. Приликом ванредне ситуације локална заједница ангажује по потреби **грађевинска предузећа са властитом радном снагом**, односно возилима и грађевинским машинама чиме се постиже довољна оперативност снага и средстава за пружање адекватног одговора на елементарну непогоду и другу несрећу.

У првој половини 2022. године завршена је израда " Главног пројекта интегрисаног система радио комуникација и система за оглашавање и избуњивање грађана за потребе цивилне заштите Општине Модрича".

Инсталирање система за узбињивање као и система радио везе за потребе Штаба за ванредне ситуације Општине Модрича, планирани су након проналаска донатора који би финансирали раније поменути пројекат.

Све наведене акције координира Општински штаб за ванредне ситуације Модрича који броји 21 члан. За потребе остваривања функције општинског штаба за ванредне ситуације Модрича у наредном периоду у плану је набавка и инсталирање локалног система везе базираног на систем **КТ радио станица**.

На подручју свих мјесних заједница формиране су јединице опште намјене (ЈОН) које броје укупно 185 именованих чланова. У будућности је потребно опремање јединица и спровођење редовних обука.

На подручју општине формиране су јединице специјализоване намјене (укупно 5), и то:

- Вишенамјенска теренска екипа (у оквиру црвеног крста)
- Јединица за хитну медицинску помоћ (оквиру дома здравља)
- Јединица за асанацију терена (у оквиру фирми Комуналац и Гербер)
- Јединица за спасавање на води и под водом (у оквиру ронилачког клуба Видра)
- Јединица за хитну ветеринарску помоћ (у оквиру ветеринарске станице)

Поплаве и клизишта

Поплаве на подручју општине Модрича настају због утицаја падавина великог интензитета на водотоке унутрашње мреже подручја општине Модрича. У поплављеним подручјима долази до изузетно тешких ситуација за домаћинства, обзиром да се уз поплављена пољопривредна земљишта, на појединим локалитетима активирају клизишта, која узрокују оштећења стамбених објеката. Велике воде ријека, као и бујичне воде на другим локацијама општине, проузрокују оштећења обалних и ријечних мостовних конструкција, пропуста и локалних саобраћајница и коловоза на разним дионицама у оквиру насељених дијелова општине. Најугроженија насеља су: Модрича 1 – Чворкуша, Модрича 3 – пољопривредно добро, Модрича 4 – Добори, Борово Поље, Скугрић, Врањак, Копривна, Милошевац и Дуго Поље.

На сливном подручју ријеке Босне објекти за заштиту од поплава су у највећем дијелу изграђени у урбаном дијелу Модриче на ријеци Босни.

Након поплава које су се догодиле 2014. године, за санацију и изградњу система одбране од поплава у Модричи из Фонда солидарности издвојено је 650.000 КМ, а из Европске инвестиционе банке 3,3

милиона КМ. Уређено је 15 километара одводних канала и изграђен насип око насеља Добор. Најављена је изградња кишне канализације у граду.¹²

Према подацима из 2020. године дужина поплавно-ризичних водотока у подручју општине је 74 км, те је тиме угрожено око 1.040 становника.

Угроженост минама

Према подацима Канцеларије за хитно уклањање мина Бања Лука од 1997. до 2020. године на подручју општине Модрича завршено је укупно 40 пројеката укупне површине 915.774,05 м². Преостале дефинисане ризичне површине груписане су на три макролокације (локације Ђурђићи-Зелињско брдо површине 1373431, 72 м², локација Бабешница површине 583415, 63 м² и локација Добор кула-Бусије површине 107100,52 м²).

У априлу 2022. године на подручју мјесне заједнице Бабешница, од стране Оружаних снага Босне и Херцеговине (ОС БиХ) започето је чишћење минско сумњиве површине. Након нетехничког извиђања и редуковања сумњиве површине дефинисан је обухват од 547.000 м².

Канцеларија за хитно уклањање мина потврдила је да ће пројекат МСП Јасеница ући на листу приоритета за 2023. годину. Поред тога у 2023. години планирано је реизвиђање минско сумњивих површина на Локалитету Кужњача и Добор Кула, које су од стране Канцеларије за хитно уклањање мина дефинисане као "0 зона толеранције" због изградње ауто пута Коридор 5Ц и као такве планирано је њихово уврштавање на листу приоритета за 2024. годину.

Криминалитет

Станично подручје Полицијске станице Модрича обухвата подручје општине Модрича и општине Вукодавље и захвата површину од око 430 км². Саставни дио Полицијске станице Модрича чини и Станично одјељење полиције Вукодавље са сједиштем у општини Вукодавље. Као главни послови и задаци Полицијске станице Модрича и Министарства унутрашњих послова уопште су заштита живота, људских права и слобода, заштита свих облика својине, спречавање и откривање кривичних дјела и прекршаја, безбиједност и контрола саобраћаја на путевима итд.

Како је анализа стања потврдила, у општини Модрича постоје успостављени капацитети у области цивилне заштите грађана у случајевима поплава, пожара и клизишта. У случајевима ванредних ситуација заједничким снагама дјелују сви актери на локалу и ангажују се како специјализоване јединице тако и капацитети појединих удружења, јавних и приватних предузећа. Локална самоуправа је дјелимично обезбиједила средства и опрему за те сврхе, који су дати на коришћење Ронилачком клубу „Видра“, а и у току је и процес инсталације система за узбуњивање и обавјештавање на урбаном подручју Општине. У наредном периоду би требало даље **порадити на унапријеђивању инфраструктурних капацитета и опреме за превенцију и правовремено реаговање у случајевима ванредних ситуација** (опрема за спасавање, ронилачка одјела, сирене за узбуњивање, мотор јачине 25-30 КС за акције спасавања на брзим водама).

У складу са Одлуком о организацији и функционисању цивилне заштите у ванредним ситуацијама на подручју Општине је потребно је опремити **Јединице цивилне заштите опште намјене (ЈОН)** у свим мјесним заједницама, као и извршити почетну обуку, те у наредном периоду вршити редовно периодично ажурирање састава ЈОН и обуку.

¹²<http://lat.rtrs.tv/vijesti/vijest.php?id=205892>

2.6. Стање јавне инфраструктуре и јавних услуга

2.6.1. Стање саобраћајне инфраструктуре

Општина Модрича има изузетан географски положај, у саобраћајном и привредном смислу. Важећи акт који регулише област саобраћајне инфраструктуре јесте Урбанистички план општине Модрича до 2028. године.¹³ Општина Модрича има усвојене регулационе планове (Модрича 1, Модрича 2, Предузетничка зона). Тренутно нема израђен Просторни план али је у току његова израда.

Укупна дужина свих путева на подручју општине износи 550 км, од чега је 230 км некатегоризованих путева, 190,5 км локалних путева, 18 км регионалних путева, 54 км магистралних путева и градских улица 66,5 км.

Табела бр. 9 Цестовна мрежа у надлежности општине

Опис	Дужина укупна (км)		Асфалтирани (км)	
	2014	2020	2014	2020
Некатегорисани	230	230	81,5	94,0
Локални	190,5	190,5	125,7	132,1
Градске улице	66,5	66,5	31,8	47,5
Укупно	487,0	487,0	239,0	273,6

Извор: ОУ Модрича, Социоекономска анализа, 2021. године

Анализа указује да је у односу на 2014. годину евидентно повећање асфалтираног пута, укупно за око 14%. Највише се асфалтирано градских улица, у односу на 2014. годину више за око 50%. Из општинског прорачуна се редовно издвајају значајна средства за финансирање санације и изградње некатегорисаних путева на подручју општине.

2.6.2. Стање комуналне инфраструктуре

Водоснабдијевање¹⁴

Водоводном мрежом, дужине 110 км, управља предузеће а.д.„Водовод и канализација“ Модрича, које је у већинском приватном власништву од 2002. године.

Снабдијевање града Модрича и околних насеља водом за пиће врши се из изворишта „Модричко поље“ каптираних помоћу бушених бунара. На изворишту су тренутно у експлоатацији 3 бунара са укупним годишњим просјеком од $Q = 80$ л/с. Капацитет изворишта у потпуности задовољава потребе становништва и привреде у општини.

Укупна дужина примарне и секундарне водоводне мреже износи око 145 км. Најстарији цјевоводи у постојећем водоводном систему датирају од 1966. године. Постојећи систем чине АЦЦ, ЛЖ, ПВЦ и ПЕХД цјевоводи. Водоводни систем је подијељен у три висинске зоне са два резервоара.

- Висинска зона I - Вода се црпи са изворишта и транспортује у стари резервоар Мајна (250m^3) одакле се гравитационо пушта у мрежу,

¹³Службени гласник Општина Модрича 10/21.

¹⁴Пројект општинског околишног и економског управљања (МЕГ), „Процјена институционалних, оперативних и финансијских капацитета и подручја могућих побољшања у водоводима – општина Модрича“ (ФОПИП), новембар 2015. године

- Висинска зона II - Преко препумпних станица Јакеш и Таревци снабдијева се II висинска зона,
- Висинска зона III - Преко препумпних станица Таревци II и Јакеш-Добор снабдијева се III висинска зона.

Висински положај постојећих резервоара обезбјеђује повољне притиске у већем дијелу мреже. Просјечан притисак у градском подручју износи 3-3,5 бара. Максималан измјерен притисак у првој половини 2015. године је износио 4,5 бара. Тренутно се за водоснабдијевање користи само резервоар Мајна (250 м³), међутим изграђен је и резервоар Нова Мајна (2.000 м³) који је спојен са извориштем, међутим исти се још није почео користити. Према информацијама из Водовода, исти се не користи јер би стварао превелике притиске у мрежу која је изузетно застарјела, те би посљедице биле пуцање цијеви. Водовод Модрича нема дефинисане мјерне зоне, са јасно дефинисаним улазом и излазом из зоне, као ни водомјере за мјерење потрошње.

На изворишту су постављена три електромагнетна мјерача којима се мјери количина захваћене воде. Међутим, тренутно је само један мјерач исправан док су остали неисправни. На основу броја сати рада појединих бунарских пумпи и капацитета пумпи, процјењује се количина захваћене воде по бунарима. На старом и новом резервоару Мајна нема мјерача протока.

„Водовод и канализација“ Модрича не посједује дигитални катастарски план водоводне и канализационе мреже.

Укупан број потрошача воде са јавног водовода у 2020. години је 14.900 у Модричи и 1.990 у Вукосављу. Цијена воде за домаћинства је 0,70 КМ/м³, док је стопа наплате за услуге водоснабдијевања и канализације износи 90%.

У водоводном систему Модрича нема проблема са обезбјеђењем довољних количина воде.

Према досадашњем искуству, најчешћи узрок кварова на главним цјевоводима и на главној мрежи су:

- Старост цјевовода (процјењује се да су на неким локацијама цјевоводи стари и до 50 година),
- Лоша уградња цјевовода и изведба спојева.

Од 40% неоприходоване воде, на основу теренских запажања и дугогодишњег искуства, у водоводу сматрају да око 2% представља необрачунату ауторизовану потрошњу (немјерена потрошња са хидраната за гашење пожара, испирање цјевовода и канализације, прања улица, залијевање градских зелених површина, јавне чесме и слично), 3% као привидни губици у смислу неовлаштене потрошње (крађа воде и илегални прикључци), 10% грешке у мјерењу код водомјера и паушални обрачун, а 25% су стварни (физички) губици који представљају количину воде која се изгуби кроз све видове цурења и кварова на водоводној мрежи закључно са водомјером корисника. Према посљедњим доступним подацима, у 2014. години, укупна количина неприходоване воде је износила 638.566 м³.

За извориште „Модричко поље“ урађен је елаборат о заштити изворишта у складу са Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања. Скупштина општине Модрича је усвојила одлуку о заштити изворишта. У елаборатима о заштити изворишта дефинисане су водозащитне зоне. Током испоруке од изворишта до потрошача вода се аутоматски хлорише помоћу хлоринатора у пумпној станици изворишта. Као дезинфекционо средство користи се гасни хлор. Вода се контролише према Правилнику о хигијенској исправности, а зависно од хидролошке ситуације врши се и додатно узорковање и анализа воде.

Узимање узорака и основно испитивање бактериолошке и физичко - хемијске исправности воде врши Институт за заштиту здравља Републике Српске - Регионални завод за заштиту здравља Добој. Суперанализа се ради периодично у Градском заводу за јавно здравље Београд.

Узорковање воде врши се континуирано по утврђеној динамици у више мјеста у насељима и установама, а углавном се раде бактериолошке и физикално-хемијске анализе. Осим наведених анализа, у Водоводу се свакодневно прати стање резидуалног хлора. Анализа воде се доставља на увид Републичком санитарном инспектору.

На основу Правилника о хигијенској исправности воде, односно еквивалентног броја становника (ЕС) узорци се узимају на 5 различитих тачака једном седмично.

Према доступним подацима, посљедња мјерења, у току 2014. године вршена је анализа бактериолошког стања гдје је узето 168 узорака, од којих је 162 задовољило одредбе Правилника о хигијенској исправности воде, док 6 узорака или 8,8% не задовољава прописане услове. Физичко-хемијска анализа је урађена за 153 узорака, од којих су сви задовољавали правилник о хигијенској исправности воде.

Повезаност између хемијске и биолошке исправности воде не постоји, тако да узорак који је прошао бактериолошку анализу, може да не задовољава хемијску. Уколико је један од параметара виши од дозвољеног, лабораторија обавјештава надлежну здравствену установу, Друштво и надлежну инспекцијску службу. Након тога Друштво предузима превентивне мјере путем електронских медија и штампе обавјештава становништво да прокухава воду прије употребе. У правилу на мјестима гдје се појаве неисправни узорци воде, предузимају се потребне мјере (сви неисправни узорци воде су локалног карактера) и поново се узима узорак воде на анализу све док вода не буде исправна. У случају бактериолошки неисправних узорака ради се о присуству безопасних аеробних мезофилних бактерија, које настају на мјестима гдје вода дуже стоји у цијевима, односно гдје је мала потрошња воде.

У првој половини 2015. године од укупно проведених 181 тестова на резидуални хлор, сви тестови су задовољили стандарде.

Канализација

Градски систем канализације, дужине 58,85 км, спада у ред мјешовитих канализационих система и просторно покрива цца 80% површине града. Од укупног броја становника око 50% их је покривено јавном канализационом мрежом. Број прикључака на јавну канализациону мрежу јесте 3900 домаћинстава и 677 правних лица. Процењује се да је око 4.200 домаћинстава без прикључка на јавни систем канализације.

Одводња оборинских и фекалних вода из градске канализационе мреже се врши без пречишћавања у ријеку Босну.

Становништво без прикључка на јавну канализацију отпадне воде скупља у септичке јаме или слободно испушта у водотоке и земљште, што ствара велике еколошке проблеме.

2.6.3. Управљање отпадом

Управљање отпадом представља дјелатност од општег интереса и подразумјева спровођење прописаних мјера за поступање са отпадом у оквиру сакупљања, транспорта, складиштења, третмана и одлагања отпада, укључујући и надзор над тим активностима и бригу о постројењима за управљање отпадом послије затварања.

Управљањем отпадом у Републици Српској уређено је Законом о управљању отпадом (Службени гласник Републике Српске бр. 111/03 106/15, 16/18, 70/20м 63/21, 65/21), који прописује да јединице локалне самоуправе уређују, обезбјеђују, организују и спроводе управљање комуланим отпадом на својој територији. На основу члана 20. Закона о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Српске" бр.бр. 111/03 106/15, 16/18, 70/20м 63/21, 65/21) и члана 38. став 2 тачка 5. Статута општине

Модрича ("Службени гласник општине Модрича" број 5/17) Скупштина општине Морича је на 5. сједници одржаној дана 27.5.2021. године, донијела одлуку о приступању изради Локалног плана управљања отпадом за општину Модрича за период (2021-2026) године (у даљем тексту План).Скупштина је у октобру 2022. године донијела Закључак о усвајању Плана управљања отпадом на подручју општине Модрича за 2023-2027.годину.

Израдом Плана дефинишу се циљеви управљања отпадом на подручју општине Модрича, у складу са Стратегијом управљања отпадом за период 2017-2027 године као и мјере и носиоце активности за постизање циљева.

Табела бр. 10 Приједлог система управљања отпадом за регију Добој

Регија	Приједлог система управљања отпадом
<p>Добој</p> <p>ЈЛС: Брод, Вукосавље, Дервента, Добој, Доњи Жабар, Модрича, Пелагићево, Петрово, Теслић, Шамац, Станари</p>	<ul style="list-style-type: none"> • санација постојеће депоније и превођење у санитарну • до завршетка изградње регионалне депоније у Добоју користити постојеће општинске депоније, уз претходно одобрен програм мјера од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске • изградња трансфер станица у Дервенти и Модричи • затварање постојећих општинских депонија • одвојено сакупљање отпада на мјесту настајања • изградња шест центара

Организација прикупљања, одвоза и депоновање отпада

Општина Модрича у контексту регионализације у управљању отпадом у Републици Српској припада добојској регији. У оквиру исте формирана је Регионална депонија " Карабеговац" у Добоју на удаљености од око 50 км од центра Модриче. Комунални отпад са подручја општине се организовано одвози на ову депонију путем овлаштеног Комуналног предузећа Комуналац а.д. Модрича (у даљем тексту:КП).

На територији општине Модрича не постоји регистрована и уређена депонија чврстог отпада. Депонија комуналног отпада у Модричком Лугу затворена је наредбом Републичког санитарног инспектора након мајских поплава 2014.године. На депонији Модрички луг се на годишњем новоу до маја 2014. године одлагало око 6.000 м3.

Предузеће које управља отпадом на подручју општине Модрича је „Комуналац“, а.д. има дозволу за управљање отпадом издату од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, бр. дозволе 15.04-962-134/15 од 01.11.2020. године, за дјелатности

сакупљања и транспорт комуналног отпада. Покривеност услугом прикупљања комуналног отпада износи 39% на подручју општине, а 67% на подручју самог град, а само око 8% на подручју села.

На подручју општине Модрича у 2020. години, отпад се организовано прикупљао 4550 домаћинстава и 450 правних лица, те се на тај начин прикупи и одложи на градску депонију око 3.971 t отпада годишње. Просјечна цијена одвоза отпада је 23 KM мјесечно, по домаћинству, у 2020. години. Број МЗ заједница покривених организованим одвозом отпада је просјечно 6, док је проценат наплативости просјечно 63% током 2020. године.

Постојећи систем сакупљања отпада на територији је релативно добро организован са разграђеном динамиком сакупљања и одвоза на регионалну депонију али тај систем тренутно обухвата само мијешани отпад.

Програм сакупљања отпада из домаћинства на подручју Модриче дефинисан је интерним планом – Седмични распоред возње за сакупљање комуналног отпада са разрађеном динамиком одвоза који се доноси од стране руководства КП Комуналац а.д. Модрича и сваке године по потреби мијења или допуњава, у коме је одеђен свакодневни одвоз отпада из око 130 улица, и одвоз једном седмично из 5 мјесних заједница, једном седмично у једном селу, а једном у двије седмице у 4 села, о чему слиједи детаљнији приказ у наставку.

Поред редовног, организује се и ванредно одвожење отпада по позиву корисника, најчешће приликом чишћења одређених објеката или површина, дворишта, прољећна акција уређења дворишта, акције чишћења јавних површина и сл. Том приликом постављају се намјенски контејнери запремина 5м³ или 1,1 м³.

Према подацима од стране надлежног предузећа КП Комуналац а.д., број канти и контејнера на подручју општине Модриче је:

- Број задужених канти запреmine 80л: око 4000 комада
- Број контејнера запреmine 5 м³:30
- Број контејнера запреmine 1,1, м³: 105

Поред контејнера у који заједнички одлажу отпад физичка и правна лица, постоје и контејнери које користе искључиво привредни субјекти (хипермаркети, рафинерија, творнице обуће, болница, Дом здравља, образовне и друге јавне установе и сл.).

На подручју Модриче тренутно не постоје зелена острва, осим у кругу неких јавних установа као што су основне, средње школе и предшколске установе. Према томе примарно раздвајање отпада није заступљено на територији општине Модрича.

Општина Модрича нема донесен Просторни план, али има планска документа нижег нивоа која уређују област уређења инфраструктуре и градње. Водоснабдијевање на територији општине Модрича је стабилно и општина је богата извориштима воде, међутим, из анализе стања је видљиво да је водоводна мрежа застарела и зрела за унапређење. Током анализе мапирани су сљедећи проблеми: потребно је ријешити статус ВИК-а, смањити губитке на водоводној мрежи, бушити нове бунаре, реконструисати водоводну мрежу у граду и насељима, пустити у функцију велики резервоар, заштитити извориште од потенцијалних загађивача, реконструисати канализационе пумпе у М33 и М35 Добриња и Српска Варош, израдити пречистаче за воду.

Посебно је важно у наредном периоду, осим рјешавања имовинских односа радити на изградњи и унапређењу мреже, појачати активности контроле биолошке и хемијске исправности воде за пиће. Такође, неопходно је и у што скоријем периоду регулисати, унаприједити и проширити канализациону мрежу, као и регулисати одвод и пречишћавање оборинских и фекалних вода.

2.7. Стање животне средине

2.7.1. Ваздух

Загађење и квалитет ваздуха

Као главни извори загађивања ваздуха на подручју општине Модрича идентификовани су рафинерија угља, објекти хемијске индустрије, производи сагоријевања горива у домаћинствима, индивидуалним котловницама и индустрији, затим саобраћај, грађевинска дјелатност, неодговарајуће складиштење сировина, депоније отпада и др.

Узроци прекомјерног загађивања су постојање застарјелих технологија, недостатак постројења за пречишћавање димних гасова и ниска енергетска ефикасност постројења у индустријском и енергетском сектору, као и лош квалитет горива за гријање.

Мониторинг квалитета ваздуха у оквиру републичке мреже мјерних мјеста врши Републички хидрометеоролошки завод, док јединице локалне самоуправе на својој територији успостављају локалну мрежу мјерних станица и/или мјерних мјеста за праћење квалитета ваздуха. Модричи су најближа мјерна мјеста термоелектрана Угљевик и Рафинерија нафте а.д. Брод.

Према просјечним годишњим резултатима квалитет ваздуха је претежно I категорије, док је квалитет ваздуха у одређеним дијеловима године, бива и у II категорији квалитета, а при јако неповољним метеоролошким условима (температурна инверзија, магла) квалитет ваздуха иде у III категорију квалитета, а на основу вриједности појединих загађивача (лебдеће честице PM₁₀ и PM_{2,5}, сумпор диоксид SO₂, чађ, укупне лебдеће честице).¹⁵

Општина Модрича нема градско гријање, тако да се сва домаћинства и јавне установе грију индивидуално и на различите начине. Индивидуалне куће у зимском периоду грију се већином на капећи са чврстим горивом (дрво, угаљ, пелет), лож угље, плин, те на електричну енергију. Једно домаћинство у току грејне сезоне потроши око 15-20 м³ огревног дрвета и око 2 тоне угља, уколико се примарно грије на дрво. Уколико се за огрев примарно користи угаљ, потрошња истог је око 10 тона и 2-3 м³ огревног дрвета. У колективном становању најчешћи начин гријања је електрична енергија, а затим чврсто гориво. На бази ових података на годишњем нивоу процјењује се да се за потребе гријања и остале потрошње електричне енергије искористи 229.159.272 kWh енергије. Сагоријевањем угља, дрвета и осталих енергената као и потрошња електричне енергије ослобађа се низ штетних супстанци и врши се притисак на атмосферу. При томе се у атмосферу емитује: 613 тона сумпор диоксида, 137 тона азотних оксида, 383 тоне неметанских испарљивих органских спојева, 2.994 тоне угљен монооксида, 922 тоне ситних чврстих честица (првенствено чађи) и 0,24 тоне тешких метала. Емисије стакленичких гасова годишње износе: 90.430 тона угљен диоксида и 11.000 тона метана.¹⁶ Према доступним подацима из 2014. године, на депонији Модрички луг се на годишњем нивоу до маја 2014. године одлагало око 6.000 м³ отпада, што представља основ за емисију око 36.000 м³ депонијског гаса. Нису доступни новији подаци. Поређење емисија CO₂ у базном и контролном инвентару показује да су емисије CO₂ на подручју општине у контролној 2020. години за 31,64 % мање у односу на емисије у базној 2007. години. Приказ промјена укупних емисија CO₂ тезаступљености појединих сектора у укупним емисијама, у периоду од базне до контролне године, дат је у наредној табели¹⁷.

¹⁵Извјештаји Републичког хидрометеоролошког завода.

¹⁶Локални еколошки акциони план (ЛЕАП) општине Модрича, 2012-2017.г.

¹⁷ Секап Општине Модрича за период до 2030. године

Табела бр. 11 Поређење укупних емисија CO₂ и емисија израбраних сектора у базној и контролној години

СЕКТОРИ	БАЗНИ ИНВЕНТАР у 2007. години		КОНТРОЛНИ ИНВЕНТАР у 2020. години		ОСТВАРЕНО СМАЊЕЊЕ ЕМИСИЈА CO ₂	
	Емисије CO ₂ [tCO ₂]	Учешће појединих сектора [%]	Емисије CO ₂ [tCO ₂]	Учешће појединих сектора [%]	Емисије CO ₂ [tCO ₂]	Смањење емисија CO ₂ посекторима [%]
ЗГРАДАРСТВО И ЈАВНА РАСВЈЕТА						
Јавне зграде у власништву Општине	455,61	0,88	464,86	1,31	-9,25	-2,03
Јавне зграде које нису у власништву Општине	2.418,24	4,67	2.194,46	6,19	223,77	9,25
Стамбене зграде	26.249,60	50,64	12.153,16	34,30	14.096,44	53,70
Јавна расвјета	656,37	1,27	1.648,55	4,65	-992,18	-151,16
САОБРАЋАЈ						
Возила у надлежности Општине	28,68	0,06	101,13	0,29	-72,45	-252,66
Јавни превоз	1.496,55	2,89	1.358,45	3,83	138,10	9,23
Путничка и комерцијална возила	19.830,21	38,26	16.892,26	47,68	2.937,94	14,82
НЕ-ЕНЕРГЕТСКИ СЕКТОРИ						
Водоснабдијевање	698,00	1,35	618,00	1,74	80,00	11,46
УКУПНО	51.833,25	100,00	35.430,87	100,00	16.402,37	31,64%

Извор: Секап Општине Модрича за период до 2030. године

Такође, основни проблем везан за сектор саобраћаја је да су возила старости у просјеку 15 година и више, да се адекватно не одржавају, те да према садашњим стандардима нису еколошки прихватљива.

Шездесет три погона и постројења у општини Модрича има издату важећу еколошку дозволу на општинском нивоу. Тренутно нису доступни подаци из општине о компанијама које су већ сертифициране или су у процедури према стандарду ISO 14001.

2.7.2. Водни ресурси

У хидролошком смислу подручје општине Модрича припада сливу ријеке Босне, те мањим дијелом непосредном сливу ријеке Саве.

На подручју општине Модрича идентификовани су сљедећи водни ресурси: Босна, Адарска Ријека, Мала Ријека, Велика Ријека, Врањачка Ријека, Бабешница, Дуса, Рјечица Толиса, Љубиоча, Ботајичка Ријека, Јакешница и Западни латерални канал. Тако, на подручју општине, постоје баре и стараче ријеке Босне на 43 локације укупне процијењене површине 386.750 м², од чега су мале баре које током сезоне пресушују на 26 локација површине око 37.850 м². Веће баре и стараче су на 17 локација површине 348.900 м² са сталном воденом масом.

На подручју општине Модрича врши се експлоатација пијеска и шљунка из корита ријеке Босне. Годишње се експлоатише количина од 500.000 м³ шљунка и пијеска са ријеке Босне.

Отпадне воде из јавног система канализације се без пречишћавања испуштају директно у ријеку Босну. Становништво без прикључка на јавну канализацију отпадне воде скупља у септичке јаме или слободно испушта у водотоке и земљиште.

Отпадне воде највеће индустрије на подручју општине Модрича, Рафинерије уља Модрича а.д., настале функционисањем постројења се пречишћавају на постројењу за пречишћавање отпадних вода, изграђеном 1982. године, капацитета 4800 м³/дан и испуштају у отворени канал других

загађивача, а затим у ријеку Босну. Резултати испитивања квалитета ефлуента постројења за пречишћавање указују да су концентрације испитиваних параметара у границама дозвољених.¹⁸

Јавна установа “Воде Српске” из Бијељине надлежна је за контролу квалитета воде у РС. На ријеци Босни код Модриче постоји станица за мјерење квалитета вода означена као мјерни профил Б13-низводно од Модриче. Резултати испитивања концентрације ефлуената на профили у Модричи показују да се ријека Босна на овој локацији може сврстати у 4, па чак и у 5. класу.¹⁹

Подаци о квалитету подземних вода не постоје, с обзиром да се не обавља систематско праћење на подручју општине Модрича. Постоје подаци о квалитету подземних вода које се користе за водоснабдијевање, а за које законска регулатива налаже контролу хигијенске исправности воде за пиће. Контролу исправности воде врши Институт за заштиту здравља Републике Српске - Регионални завод за заштиту здравља Добој.

2.7.3. Земљиште

Основни извор података о педолошким карактеристика је Педалашка карта Југославије, 1:50 000 (1972-1977) Босна и Херцеговина. У равничарском дијелу присутна су алувијална земљишта, минерално-мочварна глејна земљишта, ливадска земљишта-семиглеји. У брдском дијелу распрострањена су смеђа земљишта-дистрични и еутрични камбисоли. На блажим падинама присутне су партије лувисола и псеудоглеја, у подножијима падина колукијуми, а око већих потока такође флувисоли и алувијална земљишта.

Намјене земљишта на подручју општине Модрича са површинама су како слиједи: пољопривредне површине 22.436 ха, грађевинско земљиште 836,44 ха, шумске површине 10.867 ха, водне површине 200,67 ха, саобраћај 94,36 ха, каменоломи 1,2 ха, депоније отпада 10,1 ха и остале намјене – плодно земљиште 3.118 ха.

Највећи узрочници загађења земљишта су неадекватно одложени отпад, отпадне воде септичких јама, прелива и директних излијевања у земљиште, постојање минских поља, привредне дјелатности и неадекватно и неконтролисано кориштење хемијских средстава у пољопривреди.

Када је у питању загађење земљишта узроковано одлагањем отпада, процјењује се да се на годишњем нивоу одложи око 10.000 тона отпада. Отпадне воде септичких јама, које такође загађују земљиште, процјењују се на око 855.120 м³ годишње.

У областима ратарство, воћарство, повртларство, према нормативима примјене производа за заштиту биљака, годишње се искористи 64,26 т производа. На истим површинама се употреби 4.998 тона различитих гнојива и створи 37.429 тона стајњака.

Проблем загађења земљишта, нарочито пољопривредног, са собом доноси и поплаве, нарочито ријеке Босне, јер су воде у појединим мјерењима у ријеци Босни 4. категорије чија употреба у пољопривреди, по стандардима, није дозвољена.

Биодиверзитет и заштићена подручја

Предметно подручје се налази у контактної зони брдских и перипанонских пејзажа. Генерално, подаци о биодиверзитету овог подручја су јако оскудни и обухватају само пар систематских истраживања у посљедњих 15 година.

У вегетацијском смислу ово подручје припада евросибирско-сјеверноамеричкој регији, која се диференцира на ниже фитогеографске цјелине или провинције: илирску, мезијску и средњеевропску. Нижи дијелови припадају средњеевропској провинцији грабових шума, а виши дијелови илирској

¹⁸ Ибидем.

¹⁹ Стратегија интегралног управљања водама Републике Српске 2015-2024.г., стр. 39

провинцији буковиух шума. Укупна површина под шумама на територији општине Модрича износи 11.034,43 ha , од чега је 7.487, 47 ha у приватном власништву.

Према члану 46. Закона о заштити природе Републике Српске, у заштићена природна добра се сврставају заштићена подручја, заштићене врсте и заштићени минерали и фосили. Тренутно на територији општине Модрича нема званично проглашених заштићених подручја. Од планинарских заштићених подручја природе су Парк природе " Дуга Њива" на Требави са обухватом од око 3000 ха, парк шума " Јошик" заштићено подручје " Бара Ада Чардак" и Натура 2000 подручје доњи ток ријеке Босне од Модриче преко Гаревца до Милошевца. Скупштина општине Модрича је 22.10.2021. године донијела Закључак о подржавању Иницијативе за проглашење заштићеног подручја "Дуга Њива".

Број биљних и животињских врста угрожен је различитим негативним утицајима, директним уништавањем путем претјеране експлоатације (неконтролисана сјеча шума, лов, неконтролисано сакупљање љековитих биљака и сл.). Посебан проблем угрожености природних станишта у Модричи представљају инвазивне биљне и животињске врсте, а на скоро свим типовима станишта, на мјестима интезивне сјече и деградације или запуштања површина присутне су инвазивне врсте попут америчког јасена, негундовца, затим амброзије, багремца и јапанског дворника и др. алохтоних врста, претежно у равничарским крајевима.

2.7.4. Шуме

Шири простор подручја општине Модрича може се подијелити на нижи и виши дио. Горје припада биљно-географској илирској провинцији илирских букових шума, а нижи дио биљно-географској средњеевропској провинцији илирских грабових шума. Ово подручје карактеришу сљедеће шумске фитоцентозе које су се формирале у зависности од рељефа, климатских прилика и других фактора:

- Шуме храста лужњака и обичног граба илирског,
- Шуме китњака и обичног граба,
- Брдска шума букве илирског подручја,
- Шуме храста лужњака и обичног граба илирског подручја.

У 2020. години укупна површина под шумама на подручју општине Модрича износила је 10.867 м²²⁰. Шумама на подручју општине управља Шумско газдинство „Добој“ односно Шумска управа Модрича. У новембру 2020. године извршено је пошумљавање са 300 садница смрче налокалитету „Мајна“ у ужем дијелу града и 500 садница пољског јасена на парцелама Шумског газдинства Добој, организациона јединица Добој у мјесној заједници Ријечани. У централном дијелу града извршена је садња 40 комада Ликвидамбара (Liquidambar styraciflua L.) листопадно декоративна врста.

2.7.5. Биолошка разноликост²¹

Травњаци и оранице су еколошки системи настали директним или индиректним човјеквим утицајем на просторима који су природно били покривени шумом. Насељени су биљним врстама које дијелом потичу из шума, док су се неке својте полиморфних врста развиле управо захваљујући антропогеним утицајима на травњацима. За травњаке су карактеристичне разне врсте из породице трава, главчике, ситови, менте.

Карактеристичне континенталне ливаде на подручју општине су: ливада овсенице паховке (*Arrhenatheratum eltioris*), ливада усправног овиска и крестаца (*Bromo-Cynosuretum cristati*), ливада усправног овиска и средњег трпугца (*Bromo-Plantaginetum mediae*).

²⁰ Републички завод за статистику, Статистички годишњак 2020.г.

²¹ Локални еколошки акциони план (ЛЕАП) општине Модрича, 2012-2017.г.

На просторима општине распрострањене су обичне и познате европске животиње. Од сисаваца живе лисице и мање звијери, куне, творови, лисице, јазавци, уз воде видра, затим обични зечеви, ровка, кртица, јежеви, мишеви, волухарице, хрчци, вјеверице, пухови, итд. Уз воде се још од 1932. годиненаселила америчка ондатра. По шумама се задржавају дивље свиње, срне, а у већим шумама јелени, а у неким ловиштима и лопатари. Ово подручје богато је птицама.

На подручју општине Модрича нису доступни подаци о броју угрожених и рањивих биљних и животињских врста. У општини нема „рамсарских“ нити заштићених станишта.

2.7.6. Зелене површине

Број зелених површина у Модричи је укупне површине 18.762 м². У Модричи се налазе и 3 парковске површине од 10.000 м², парк код Поште, Централни парк и парк код Дома пензионера.

Највећи утицај на животну средину у општини Модрича чине неколико фактора: индивидуално гријање што приватних што пословних стамбених јединица, испарења у саобраћају највише због застарјелости возила и непостојања обилазнице око центра града, неадекватно одлагање отпада и непостојање депоније, као и неадекватно пречишћавање и одвод отпадних и индустријских вода. Сви ти фактори врше негативан утицај како на животну средину, тако и на опште јавно здравље и потребно је у наредном периоду свести ризике и негативне утицаје на минимум.

2.7.7. Мјере за унапређење енергетске ефикасности

Општина Модрича је донијела Акциони план одрживог управљања енергијом и прилагођавања климатским промјенама - СЕКАП до 2030. године. Наиме, у оквиру израде Акционог плана СЕКАП-а идентификоване су све кључне мјере, а то сусмањење емисија ЦО₂ (по могућности и осталих гасова стаклене баште) и мјере које се односе на ублажавање посљедица климатских промјена и прилагођавања на климатске промјене кроз повећану енергетску ефикасност која обухвата: побољшање електроенергетске, водоводне и канализационе инфраструктуре наше општине која ће бити усмјерена на подстицање унапређења енергетске ефикасности и ширу употребу обновљивих енергетских извора што ће за резултат имати смањење емисије ЦО₂ из свих сектора обухваћеним овим документом; смањење потрошње енергије у свим секторима зградарста која обухвата постављање термоизолованих фасада, крова, стропа, замјена постојеће столарије новом уз употребу термоизолационих стакала, и инсталирање соларних колектора гдје је то могуће; увођење еколошки одрживог и еколошки прихватљивог система уличне расвјете увођењем нове технологије ЛЕД расвјете, која ће смањити емисију ЦО₂, смањити утрошак електричне енергије, побољшати квалитет освјетљености улица, путних праваца, раскрсница, паркова и слично; развој и унапређење саобраћајне инфраструктуре повећање броја путничких аутомобила и одређеног броја аутобуса са погоном на гас, као и кориштење малтернативних видова превоза; побољшање и инсталација савремених високо ефикасних котловских постројења, примјена топлотних пумпи за системе гријања стамбених и пословних јединица; замјена и инсталација високоенергетских уређаја (системи хлађења, вентилације, припрема топле воде) приликом реконструкције и изградње објеката стамбених и пословних јединица; кориштење обновљивих извора енергије за производњу електричне или топлотне енергије и побољшање и унапређење система заштите од поплава, итд.

У протеклим неколико година, на подручју општине Модрича су започете активности на унапређењу енергетске ефикасности, посебно у сектору јавних установа и у сектору јавне расвјете. Акциони план енергетске ефикасности није усвојен јер је истекао Републички план енергетске ефикасности, али свакако су урађене и квалитетно предложене мјере. Неке од мјера су и спроведене тј. мјере енергетске ефикасности на јавним објектима (вртић „Наша Радост“ и дио мјера спроведених на објекту средње школе „Јован Цвијић“).

2.7.8. Ризици од катастрофа/непогода

Уредбом о садржају и начину израде Плана заштите од елементарне непогоде и друге несреће („Сл. гласник Републике Српске“ број 68/13), а у складу са Законом о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“ број 121/12 и 46/17) прописан је садржај и начин израде Процјене угрожености од елементарних непогода и других несрећа за подручје општине, као и поступак усклађивања, ажурирања и чувања процјене угрожености. Општина Модрича је 2020. године усвојила документ "Процјена угрожености од елементарних непогода и других несрећа општине Модрича".²² Процјена угрожености од елементарне непогоде и друге несреће (у даљем тексту: Процјена угрожености) је полазни и темељни документ Плана заштите и спасавања. Процјена угрожености општине Модрича има за циљ да се анализирају и процијене сва питања везана за израду плана заштите и спасавања од природних и других несрећа. На основу процјене угрожености идентификују се извори могуће угрожавања, сагледавају могуће посљедице, потребе и могућности спровођења мјераи задатака заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће. Задаци заштите и спасавања разрађују се у Плану заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће, који садржи:

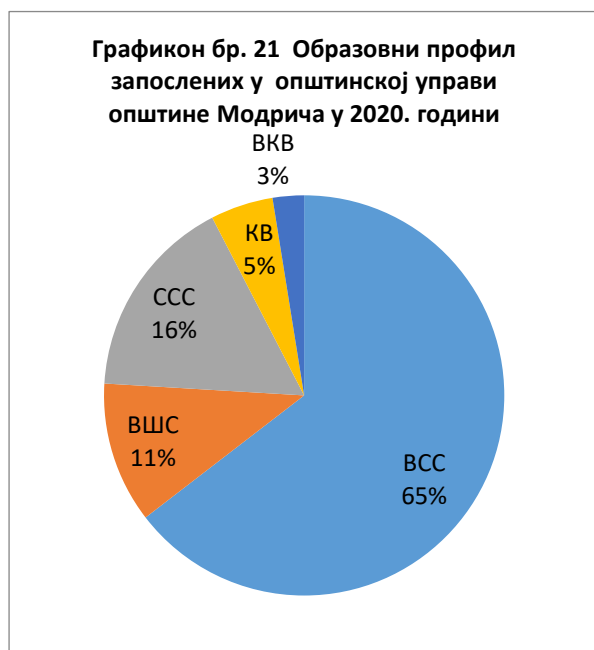
- а) процјену угрожености од елементарне непогоде и друге несреће,
- б) планирање превентивног дјеловања,
- в) планирање приправности,
- г) планирање мобилизације и
- д) планирање хитног поступања.

Процјена угрожености садржи:

- а) карактеристике територије, критична постројења, критична мјеста и простореса гледишта угрожености од елементарне непогоде и друге несреће, са евентуалним прекограничним ефектима удеса,
- б) повредивост територије од елементарне непогоде и друге несреће,
- в) анализу могућих посљедица од елементарне непогоде и друге несреће и
- г) потребе и могућности за заштиту људи, материјалних добара и животне средине од посљедица елементарне непогоде и друге несреће.

²²Процјена угрожености од елементарних непогода и других несрећа општине Модрича (Службени гласник општине Модрича, 18/20)

2.8. Локална самоуправа

Извор: Подаци општине Модрича, децембар 2021.

Општинска управа општине Модрича организована је у 8 одјељења (кабинет начелика, одјељење за привреду и друштвене дјелатности, одјељење за финансије, одјељење за просторно уређење, стамбено-комуналне послове и екологију, одјељење за борачко-инвалидску заштиту и опште послове, одјељење за пријемну канцеларију и информисање, стручна служба и одјељење за инспекцијске послове и комуналне полиције).

У органу локалне управе ради укупно 97 запослена лица (без радника Територијалне ватрогасне спасилачке јединице (17) и без 4 функционера. Законодавну власт на подручју општине Модрича обавља Скупштина општине, коју чини 27 одборника.

Међу запосленима у општинској администрацији је 65% службеника са ВСС, што је предност Општине свакако. Функције Одјељења за привреду и друштвене дјелатности се у многоме преклапају са функцијама Развојне агенције општине Модрича и та два тима немају јасну подјелу послова. И поред тих потешкоћа, општина Модрича има ефикасну општинску управу, способну да покрене и изнесе све активности будућег локалног економског развоја. Општина Модрича је 2015. године учествовала у пројекту Процјене стања локалне економије и повољности пословног окружења и према критеријумима²³, од 17 ЈЛС²⁴ обухваћених овим истраживањем, Модрича се налази на 4. мјесту и процјењује се да испуњава 46,55% критеријума.

На основу процјене у оквиру овог истраживања, општина Модрича се сврстава међу општине које имају солидне капацитете за креирање повољног пословног окружења и и у току израде овог документа је достигла стандарде BFC сертификације.

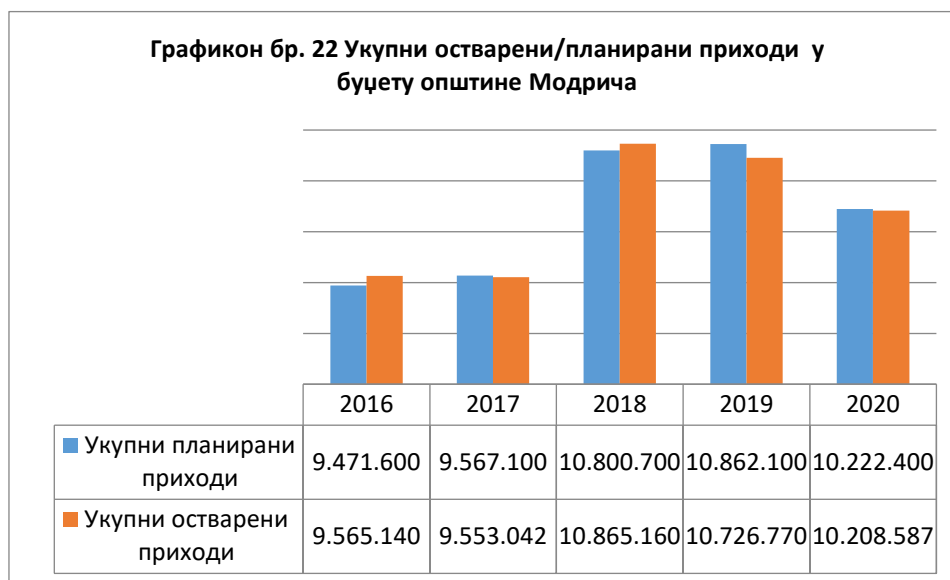
²³Пројекат општинског еколошког и економског управљања (MEG)

²⁴MEG пројекта реализован од стране Развојног програма Уједињених нација у Босни и Херцеговини

Општина Модрича има ефикасну општинску управу, способну да покрене и изнесе све активности будућег локалног економског развоја.

Побољшања су потребна у подизању капацитета кадрова, првенствено у познавању страних језика, и у постизању јасне подјеле послова између Одјељења за привреду и друштвене дјелатности и Развојне агенције општине Модрича.

2.9. Анализа буџета

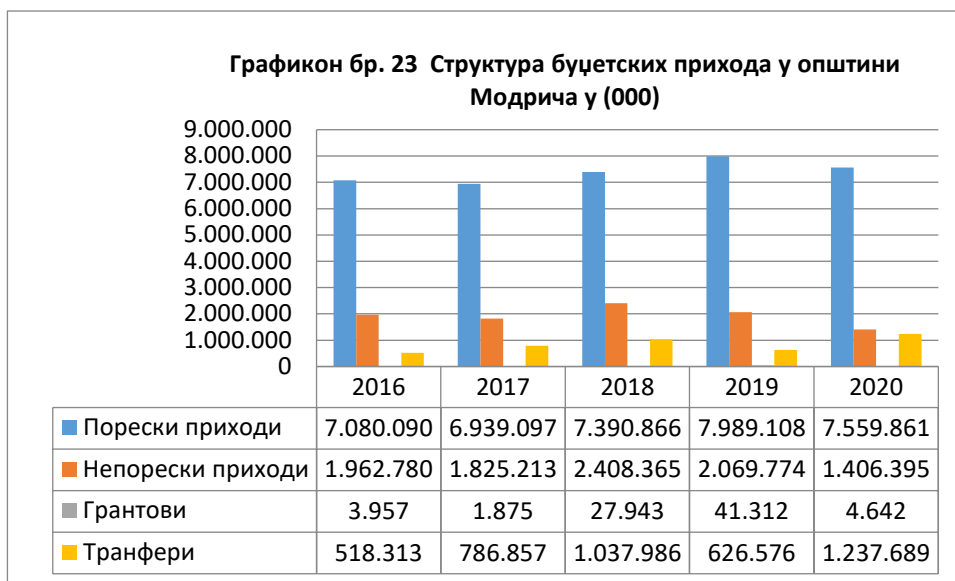
Извор: Буџет општине Модрича.

Иако се ниво остварених прихода мијења из године у годину, исти је условљен макроекономском ситуацијом и осталим догађајима у окружењу на које Општина нема утицај. С тим у вези, дат је графички приказ укупних планираних и остварених прихода те кретања прихода (пореских, непореских и грантова и трансфера) за период 2016-2020. година.

Приходи у буџету Општине састоје се од:

- пореских прихода (порез на доходак и добит, порези на лична примања, порези на имовину, порез на промет производа и услуга, индиректни порези дозначени од УИО, остали порески приходи),
- непореских прихода (приходи од предузетничких активности, накнаде, таксе и приходи од пружања јавних услуга), као и
- грантова и финансирања (грантови из земље и иностранства, трансфери између буџетских јединица, трансфери јединицама локалне самоуправе, примици по разним основама).

У приказаној табели бр. 22 укупни приходи крећу се између 9.471.600 и 10.222.400 КМ, те се уочава доследност у планираним и оствареним приходима општине, као и тенденција пораста прихода у 2018. и 2019. години.

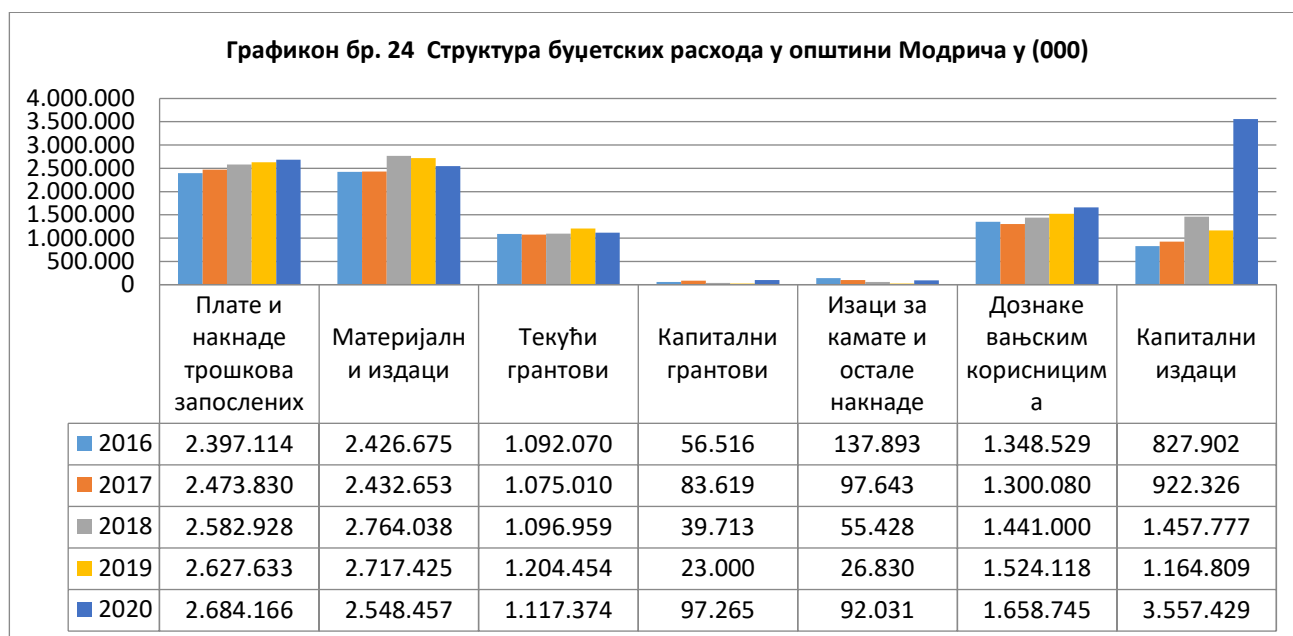

Извор: Буџет општине Модрича.

Анализа буџета у посматраном периоду потврдила је да су планирани приходи уз занимарљиве разлике и остварени. 2020. године општина се задужила емисијом обвезница у износу од 4.204.000 КМ. Због пандемије у 2020. години нису реализовани сви пројекти те су се активности наставиле у 2021. години.

У структури буџетских прихода преовлађују порески приходи са просјечно 72%, који су током година скоро по четири пута већи у односу на непореске. Непорески приходи чине просјечно 18%. Обје категорије чине око 91% укупних прихода. У 2018. и 2019. години, уочава се раст прихода, узрокован повећањем грантова, као и трансфера у 2018. години. Грантови чине просјечно 1,5% прихода а трансфери просјечно 8%. Преовлађују трансфери од ентитета у износу 6,46%.

У структури прихода јасно је указана намјена прихода које се односина накнаде за кориштење комуналних добара од општег интереса, водне накнаде, противпожарне накнаде и накнаде за претварање намјене земљишта.

Извор: Буџет општине Модрича.

У погледу расхода преовлађују расходи за плате и накнаде трошкова запослених са просјечно 24,8%, материјални издаци у износу од 25%, текући грантови од 10,8%. У приказаном графикону, уочава се раст расхода за плате и накнаде трошкова запослених. У 2020. години, анализом је установљено повећање капиталних грантова за 72% у односу на 2019.годину.

Из свега наведеног може се закључити да општина Модрича има стабилан буџет. Нацртом буџета у 2022. години за сервисирање дугова односно дугорочно задужење предвиђена су средства у износу од 569.500 КМ, а од чега се дио односи на отплату главнице 449.800 КМ и дио на отплату камате 119.700 КМ. На основу представљених података, може се закључити да се општина Модрича дјелимично задужује у складу са усвојеним развојним документима.

2.10. SWOT АНАЛИЗА И СТРАТЕШКО ФОКУСИРАЊЕ

SWOT анализа представља мост између садашњег стања, које је утврђено анализом, и жељеног будућег стања које се дефинише стратешким планом развоја. Овај концепт нам даје систематску анализу пријетњи и прилика као и њихово усаглашавање са јаким и slabим странама општине. SWOT анализа обезбјеђује информације корисне за усклађивање општинских капацитета и способности са окружењем у којем општина дјелује.

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Одличан географски положај и саобраћајна повезаност са сусједним земљама; повезаност са домаћим и регионалним тржиштем; • Близина тржишта Хрватске и Србије; • Постојање сигурне куће за смјештај и збрињавање жртава насиља • Капацитираност појединих организација цивилног друштва за самосталну реализацију активности и активности у партнерству • Ојачан предузетнички дух и међусобна повезаност предузетника • Добра међусекторска сарадња и постојање подржавајућег амбијента за рад, пословање и функционисање невладиног сектора • Потписан Протокол о сарадњи надлежних субјеката на заштити жртава насиља у породици 2021. • Развијена инфраструктура и добра повезаност са општинама у региону; • Општина богата плодном земљом, јер 2/3 земљишта на простору општине Модрича чини пољопривредно обрадиво земљиште; • Позитиван тренд раста броја привредних субјеката који послују на подручју општине Модрича (укључујући и предузетнике); • Традиција текстилног сектора, коже и обуће, као и обучена радна снага за рад у поменутом сектору; • Квалификована и конкурентна радна снага - постојање великог броја високо образованих кадрова на тржишту рада; 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатак или неадекватност планске документације (није усвојен Просторни план општине) • Неповољан демографски тренд (негативан природни прираштај и одлив радно способног становништва); • Одлазак младих и високообразованих кадрова, старење општине и пад наталитета; • Недостатак институционалних механизма за подршку јавно-приватном дијалогу; • Подијељени послови локалног економског развоја између неколико актера (Одјељење за привреду, РАОМД, Кабинет начелника); • Недовољно развијени капацитети Агенције за развој као Инфо-центра за инвеститоре; • Општина нема у власништву атрактивно и инфраструктурно опремљено земљиште које нуди инвеститорима; • Недовољно интересовање привредника за финансирање пројеката и послова на територији општине; • Недостатак капацитета за пријем дјеце у јавну предшколску установу; • Недостатак квалитетне практичне наставе током формалног образовања и недовољна укљученост школа у систем неформалног образовања; • Непостојање редовних систематских годишњих прегледа ученика; дјечији зубар не постоји у оквиру школе; ДЗ нема материјала за адекватну његу и услугу; недостатак стално запосленог

<ul style="list-style-type: none"> • Диферсификована привредна структура (метал, дрво, кожа и обућа, храна и пиће, пластика, итд.); • Ефикасна и организована општинска управа; • Постојање организованог школског превоза за ученике из удаљених делова Општине • Јака дијаспора, тј. могућности остваривање сарадње и инвестиција са Модричанима који живе и раде у иностранству; • Постојање релевантних стратешких докумената из области заштите животне средине ЛЕАП (у току је израда), СЕКАП до 2030. године);документ из области омладинске политике 2018-2022); унапређење положаја ромске популације (ЛАП за унапређење положаја ромске популације на подручју општине Модрича за период 2019-2023. година); задовољење стамбених потреба социјалних категорија (Стратегија развоја социјалног становања на подручју општине Модрича за период 2021-2027. година) • Постојање Дневног центра за дјецу са посебним потребама; • Постојање локалног медија; • Истакнут волонтеризам и висок степен мотивације представника удружења да унапреде положај осјетљивих група на локалу; • Добра међусобна комуникација и подршка између представника удружења; • Препозната потреба за унапређењем положаја деце ометене у развоју на локалу; • Инфраструктурни капацитети појединих удружења грађана за успостављање ванинституционалних услуга социјалне заштите; • Истакнут хуманитаризам појединих привредних лица (Рафинерија уља) и појединих физичких лица из дијаспоре, који се огледа у донацијама и бесповратним средствима адресираним на удружења грађана; • Постојећа потенцијална заштићена подручја природе, Парк природе Дуга Њива;Парк шума Вучијак; Натура 2000 подручје Доњи ток ријеке Босне у склопу ријеке Саве; • Грађење инфраструктуре за посјетиоце (планинарске стазе, стазе за бициклизам, информативне табле, видиковци и сл.); • Уређивање подручја погодних за авантуристичке спортове (параглајдинг, спуст ријеком Босном, Квад И мото кросс излетишта, стаза за "Траил" трчања И бициклизам); • Идентификовано културно-историјско наслеђе (археолошка налазишта, културно-историјски споменици и локалитети из старог и средњег вијека); • Аутохтонигено фонд воћа и поврћа у селима у којим се спроводи традиционална пољопривреда; • Рекреативни камп Ријечани;Рекреативна зона Мајна; • Потенцијал у различитим видовима туризма (ловни, спортски, вјерски и еко); • Велики број трговачких центара на подручју 	<ul style="list-style-type: none"> стручног кадра у оквиру школа и ДЗ (логопед); • Школе нису носиоци развоја масовног спорта те се усмјеравање ученика врши према конкурсима Министарства, а не према њиховим афинитетима; • Смањивање броја ђака у подручним одјељењима, посебно у руралним мјесним заједницама, утичу на укидање појединих подручних одјељења; • Лоша инфраструктурна и техничка опремљеност школа, установе културе и спортске дворане; • Мали број НВО из области образовања; • Непостојање јавних конкурса за додјелу средстава НВО сектору; • Недовољна умреженост и сарадња појединачних удружења на локалу; • Недостатак упосленог стручног кадра који би се свакодневно и на систематизован начин бавио унапређењем положаја осјетљивих група на локалу (психолози, дефектолози, логопеди...); • Недовољан број упосленог здравственог кадра (педијатри и гинеколози); • Недовољна информисаност грађана о правима која имају на основу важеће законске регулативе и поступцима која им претходе; • Проблеми запошљавања особа са посебним потребама; • Недовољна економска активност у поређењу са просјеком РС и БиХ; • Неискориштени капацитети већине приватизованих предузећа; • Слаб предузетнички дух становништва; • Локална привреда превише ослоњена на трговину; • Застарјела технологија малог и средњег предузетништва и пољопривреде • Слаба сарадња малих и средњих предузетника са институцијама на државном нивоу • Недостатак производних и прерађивачких капацитета • Недостатак људи са развијеним менаџерским и маркетиншким вјештинама, језичким и дигиталним компетенцијама • Мали број брендираних производа • Застарјелост постојеће и недостатак савремене медицинске дијагностичке опреме • Дотрајалост објеката здравствене заштите и недовољна улагања у здравствену инфраструктуру • Низак ниво дигитализације у јавним установама • Низак ниво капацитета институција за противпожарну заштиту • Недовољно интензиван рурални развој; • Неразвијена пољопривредна производња и недостатак прерађивачких капацитета; • Незадовољство привредника висином административних такси и накнада;
---	---

<p>општине Модрича</p> <ul style="list-style-type: none"> • Потенцијал за рурални развој, нарочито развој руралног предузетништва и туризма • Занимање и мотивисаност општинске управе за интегрисано развојно планирање • Извозна оријентација привредних субјеката на подручју општине Модрича • Задовољавајућа инфраструктура основног и средњег образовања • Повољни климатски услови за узгој стакленичких и пластеничких пољопривредних култура • Системска додјела стипендија средњошколцима и студентима у виду подстицања образовања • Континуирано улагање у предшколски одгој (суфинансирање за боравак у дјечјим вртићима, план изградње једног предшколског објекта) • Спремност посебно млађих кадрова на континуирано учење и прилагођавање новим технологијама 	<ul style="list-style-type: none"> • Незадовољавајућа и застарјела комунална инфраструктура (водовод и канализација); • Низак степен имплементације ЛЕАП-а; • Ограничена улога општине у инфраструктурном развоју водоводне и канализационе мреже; • Мала покривеност услугама водоснабдијевања и канализације; • Недовољан капацитет постојеће канализационе мреже (атмосферска и фекална канализација); • Нема пречишћавања комуналних отпадних вода; • Не врши се контрола квалитете воде свих локалних изворишта; • Непостојање ажурираних података о квалитету ваздуха, квалитету земљишта, биолошкој разноликости; • Непостојање санитарне депоније за одлагање комуналног отпада и постојање дивљих депонија; • Не врши се селекција / рециклажа отпада; • Недовољно развијена свијест грађана о заштити животне средине; • Неконтролисана експлоатација пијеска и шљунка из корита ријеке Босне; • Неконтролисана сјеча шуме; • Непостојање обилазнице око града (саобраћај иде кроз центар града); • Недовољно искоришћен потенцијал постојеће хемијске индустрије за развој пратећих и услужних делатности; • Мала површина општине под шумом (непошумљавање); • Систем одводње оборинских вода није адекватан да прими веће количине падавина, те долази до плављења • Непостојање општинског пакета олакшица за нове инвеститоре; • Застарјела индустријска опрема; • Неуспјешна приватизација индустријских гиганата у Модричи; • Неадекватни постојећи индустријски капацитети (површина, инфраструктура, итд.); • Недостатак повољних финансијских средстава за мала и средња предузећа (МСП) и пољопривреду; • Недовољна међусекторска сарадња на нивоу локалне заједнице • Недостатак малих прерађивачких капацитета; • Непостојање одговарајућег програма за преквалификацију и доквалификацију радне снаге; • Недовољно изграђена инфраструктура на сеоском подручју (саобраћајнице, вода, канализација и сл.); • Уситњен и расцјепкан земљишни посјед; • Мали проценат наводњавања и коришћења расположивих водних ресурса; • Неповољна старосна структура
--	---

	пољопривредних домаћинстава; • Неорганизованост пољопривредних произвођача – задруге, удружења; • Велика незапосленост младих на селу; • Недовољно коришћење обновљивих извора енергије • Већи дио општине има недовољно изграђену инфраструктуру и објекте за заштиту од поплава
ПРИЛИКЕ	ПРИЈЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Могућност изградње коридора 5ц у циљу побољшања саобраћајне комуникације и привредних токова • Могућност изградње индустријске зоне; • Раст интереса за међуопштинску и регионалну сарадњу • Издвајање финансијских средстава са виших нивоа власти за ублажавање посљедица стања несреће • Адаптација Добор куле и могућност креирања туристичке понуде и привлачења туриста; • Доступност развојних ЕУ фондова; • Велике резерве квалитетне пијаће воде. • Сарадња са амбасадама, међународним, владиним и невладиним организацијама • Повећање броја програма, пројеката и активности усмјерених на јачање улоге жене у друштвеној заједници (запошљавање, образовање, политика и др.) • Могућност коришћења финансијских и нефинансијских мјера у сарадњи са Заводом за запошљавање; • Могућност кориштења очуваних природних вриједности као темељ туристичке понуде • Међуопштинска и прекогранична сарадња; • Распоживост развојних фондова Инвестиционо-развојне банке РС; • Усмјереност на повећање важности производње хране, воде и обновљивих извора енергије; • Производња и прерада воћа и љековитог биља; • Примјена постојећег законодавства из области заштите животне средине; • Постојање Фонда за заштиту животне средине и енергетску ефикасност; • Увезивање партнера из различитих сектора на нивоу локалне заједнице кроз заједничку реализацију пројеката • Започела изградња инфраструктуре за кориштење соларне енергије • Изградња мини соларних електрана на крововима јавних институција; • Откуп АД “Водовод и Канализација Модрича” од стране локалне самоуправе; • <i>Brownfield</i> инвестиције у постојеће објекте; • Развој пољопривреде, нарочито ратарства и јагодичастог и бобичастог воћа, као и воћа намијењеног производњи алкохолних пића; • Покретање текстилне производње за познате свјетске брендове; 	<ul style="list-style-type: none"> • Спорост у доношењу закона и прилагођавања законске регулативе стварним потребама; • Непостојање генералне стратегије развоја РС и БиХ • Угрожавање пољопривредног земљишта ради изградње коридора 5ц и аутопута Вукосавље-Рача • Неуспјели процеси приватизације; • Растући утицај глобалне економске кризе на економско и социјално стање у општини; • Политичка нестабилност на подручју БиХ и западног Балкана, додатно наглашена економском кризом; • Недовољно стимулативан правни и финансијски оквир за развој предузећа у РС и БиХ одвраћа стране и домаће инвеститоре од улагања; • Непостојање стратешких одредница за побољшање наталитета на нивоу Републике Српске и Босне и Херцеговине • Недовољно подстицајан постојећи Закон о раду за стране инвеститоре; • Угрожавање локалне привреде нелојалном конкуренцијом; • Недовољно интересовања локалних и страних улагача за инвестиционо и привредно улагање на подручју општине; • Непостојање популационе политике на државном нивоу; • Нестабилност трансфера виших нивоа власти неопходних за функционисање локалне управе; • Недовољна координација виших нивоа власти (Министарство просвјете доноси одлуку о плану и програму, без обзира на потребу тржишта); • Законска регулатива која категорију ментално недовољно неразвијених лица не сврстава у инвалиде; • Закон о ЛС РС који не препознаје МЗ као правно лице; • Појаве поплава и клизишта; • Подручја загађена минама; • Заштита од штетног дјеловања вода парцијална и недовољна за сигурну одбрану од поплава. • Низак ниво инвестиција у одржавање и развој комуналне инфраструктуре • Спор опоравак од економске кризе • Недостатак финансијских средстава за очување

<ul style="list-style-type: none"> • Тренд потражње за специфичним туристичким садржајем (развој руралног туризма); • Постојање интереса великих откупљивача за производима који се гаје у Модричи, посебно шљиве; • Могућност за остваривање вишег степена међусобне унутар гранске и међу гранске повезаности између различитих дјелатности. • Постојећи производни објекти (погони, хале, канцеларијски простор) и инфраструктура који нису у функцији; • Ревитализација подручја општине Модрича кроз припрему и провођење квалитетних развојних пројеката који се могу финансирати из домаћих и међународних фондова • Интерес за стварање позитивног и стабилног амбијента за нова инвестициона улагања • Улагања дијаспоре као развојни потенцијал 	<p>природних и културних ресурса те заштиту животне средине</p> <ul style="list-style-type: none"> • Исељавање млађе популације у урбана средишта ради квалитетнијих радних мјеста и бољих животних услова • Неусклађеност образовног система с потребама тржишта рада • Неадекватан и недовољан развој туристичке инфраструктуре
--	--

Стратешки фокуси:

Издвајањем јединствених конкурентских предности и њиховим спајањем са вањским приликама, с једне стране, и повезивање слабости и пријетњи, с друге стране, извлаче се одговарајући фокуси на које треба концентрисати ресурсе у наредном стратешком периоду. Развојни тим општине Модрича се определијелио за сљедеће стратешке фокусе:

Унапређење повољног пословног окружења, јачање локалне привреде и привлачење нових директних инвестиција

Општина Модрича има потенцијала за развој повољног пословног окружења у циљу привлачења нових директних инвестиција. Оснивањем Привредног савјета и Одсјека за дијапору направљени су значајни кораци ради побољшања и привлачења инвеститора у Општину.

Развој и модернизација пољопривредне производње и сеоског предузетништва

Општина Модрича има изузетно плодну земљу погодну за развој пољопривреде, као и досадашњу позитивну пољопривредну традицију. Општина, заједно са удружењима и локалним пољопривредницима, активно учествује у поспјешивању и подршци ове привредне гране и снажна је определијеленост општине да се тај тренд настави и интензивира у наредном периоду. У Модричи постоји неколико веома развијених производних сектора (текстил, кожа, електроиндустрија, производња ПВЦ и АЛУ столарије итд.) са знатним бројем успјешних малих и средњих предузећа која у тим секторима послују. Општина је препознала МСП и предузетнике као носиоце даљег развоја цјелокупне привреде Модриче и опредјељује се за постављање основа и пружање институционалне структурисане и плански вођене подршке тим секторима у будућности.

Осигуран висок ниво ефикасности пружања јавних услуга кроз унапређење стања јавне инфраструктуре

Општина Модрича континуирано ради на побољшању пружања јавних услуга кроз улагања, модернизацију, изградњу и адаптацију јавне инфраструктуре.

Обезбиједити развој људских ресурса, друштвене инфраструктуре (предузетничке и дигиталне) и локалних капацитета у области образовања, здравства, социјалне заштите, спорта и културе

Као основни предуслов развоја заједнице, општина Модрича је свакако препознала останак младих људи у Општини и јачање и оснаживање људских ресурса. Унапређење програма запошљавања, активна промоција предузетништва и подстицање самозапошљавања младих уз развој различитих културних и спортских садржаја за грађане, осмишљавање и креирање нових услуга подршка грађанским иницијативама, побољшање свеукупних услова живота, су једни од кључних чинилаца у новој Стратегији.

Побољшати очување животне средине и комуналне инфраструктуре уз кориштење потенцијала за развој обновљивих извора енергије и енергетске ефикасности

Општина Модрича види очување животне средине и виши степен искориштења ОИЕ као неопходан дио одрживог развоја цјелокупне локалне заједнице. Изградња комуналне инфраструктуре је једна од кључних основа за локални развој, како привреде, тако и животне средине уопште.

2.11.ВИЗИЈА И СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА

Визија општине Модрича темељи се на следећим вриједностима:

- Привредно развијена општина са препознатљивим производним профилем,
- Средина у којој се млади образују у складу са потребама тржишта рада
- Општина са развијеним сектором малих и средњих предузећа који запошљава образовану и обучену радну снагу,
- Општина са развијеном пољопривредом и задругарством,
- Зачетник дигиталне трансформације
- Средина пожељна за уносно пословање и инвестирање,
- Средина уједначеног урбаног и руралног развоја,
- Општина развојно повезана са сусједним општинама унутар и ван Босне и Херцеговине,
- Општина са развијеном јединственом и препознатљивом туристичком понудом,
- Еколошки освијештена средина,
- Средина са препознатљивим културним и спортским идентитетом.

Стратешки циљеви произлазе из визије и стратешких фокуса и представљају прву трансформацију и конкретизацију визије и фокуса. Стратешки циљеви представљају главне правце достизања визије и изражавају крајње резултате које намјеравамо постићи до краја планираног периода.

Визија - Општина Модрича, лидер повољног пословног окружења са младим кадровима спремним за тржиште рада, зачетник дигиталне трансформације, са развијеном зеленом економијом, паметним управљањем природним ресурсима и једнаким могућностима за све грађане.

Стратешки циљ 1: Успостављено стабилно пословно окружење и остварен раст домаћих и страних инвестиција

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1 Успостављено стабилно пословно окружење и раст домаћих и страних инвестиција	Индикатор	Полазна вриједност 2020. година	Циљна вриједност 2026. година
	Укупан број запослених	4.559	5.500
	Укупан број незапослених	1.302	800
	Укупан број пословних субјеката	561	700

Општина Модрича има неколико веома развијених сектора привреде са немалим бројем просперитетних предузећа. Стратешка је одлука Општине да темељи свој будући развој управо на сектору МСП и предузетника, као и на јачању интензивне пољопривредне производње, прије свега производњи здраве хране и прехранбеној индустрији, као и руралном развоју уопште. Кључне претпоставке за постизање овог циља јесу изградња позитивног пословног амбијента, квалитетна инфраструктура, сет мјера подршке функционисању МСП, предузетника и пољопривредника, јачање удруживања, развој туризма, сеоског предузетништва као и нове инвестиције у свим фазама њихове реализације.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1. Успостављено стабилно пословно окружење и остварен раст домаћих и страних инвестиција односи се на Фокус 1. Унапређење повољног пословног окружења, јачање локалне привреде и привлачење нових директних инвестиција са Фокусом 2. тј. развој и модернизација пољопривредне производње и сеоског предузетништва.

Стратешки циљ 2 :Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укључености унапређење дигиталних компетенција

Очување и унапређење физичког и менталног здравља становништва, повећање степена социјалне укључености свих грађана, а посебно осјетљивих група пружањем разноврсних социјалних услуга у заједници, затим успостављање дугорочне сарадње свих битних актера на локалу и континуиран рад локалне самоуправе на одржавању и унапређењу исте, разноврсност културне понуде која излази у сусрет потребама грађана свих узраста, пружање могућности грађанима за веће учешће у спортском животу (рекреативном и професионалном) неопходни су предуслови за стварање веће социјалне кохезије у заједници и јачање социјалног капитала, као неопходног предуслова за развој заједнице. Неопходно је побољшање комуналне инфраструктуре и система зауправљање услугама, првенствено у области управљањачврстим отпадом и отпадним водама. Интервенције су потребне и у домену осталихкомуналних услуга, са фокусом на услуге које се у надлежности општине. Посебан аспект ће бити на унапређењу у побољшању дигиталних компетенција.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2 Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укљученост и унапређење дигиталних компетенција	Индикатор	Полазна вриједност 2020. година	Циљна вриједност 2026. година
	Укупан број средњошколаца	642	750
	Укупан број дјеце обухваћен предшколским образовањем	199	350
	Смањење броја корисника социјалне помоћи	745	650

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2. Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укљученост и унапређење дигиталних компетенција, усмјерен је прије свега на Фокус 3. тј. осигуран висок ниво ефикасности пружања јавних услуга кроз унапређење стања јавне инфраструктуре и на Фокус 4. тј. обезбиједити развој људских ресурса, друштвене инфраструктуре (предузетничке и дигиталне) и локалних капацитета у области образовања, здравства, социјалне заштите, спорта и културе.

Стратешки циљ 3: Успостављено значајније кориштење обновљивих извора енергије, повећана енергетска ефикасност и унапређена заштита животне средине

У сврху бољег одрживог искориштења природних ресурса, као и очувања животне средине и смањења штетних утицаја на животну средину, стратешко је одређено општине Модрича да усмјери активности у наредном периоду ка већем кориштењу обновљивих извора енергије, као и повећању степена енергетске ефикасности и смањењу загађивања у свим сферама живота и привређивања.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3 Успостављено значајније кориштење обновљивих извора енергије, повећана енергетска ефикасност и унапређена заштита животне средине	Индикатор	Полазна вриједност 2020. година	Циљна вриједност 2026. година
	Укупан број нових прикључака на водоводну мрежу	14.900	20.000
	Укупан број нових прикључака на канализациону мрежу	3.900	4.400
	Годишњи приход од продаје рециклажног материјала	0	>30.000 КМ

Стратешки циљ 3 : Успостављено значајније кориштење обновљивих извора енергије, повећана енергетска ефикасност и унапређена заштита животне средине усмјерен је на Фокус 5 тј. побољшати очување животне средине и комуналне инфраструктуре уз кориштење потенцијала за развој обновљивих извора енергије и енергетске ефикасности.